

Abieluleht

№ 23.

Pühapäeval, 19. juulil 1931.

I aastakäik.

Elujõud ja eluväärtus.

Tänapäev, kus elu alaliselt kiirema tempoga areneb, peab ka meie vaimline jõud ja tasapind arenema, et kaasa sammuda üldsusega. Kes aga ei suuda ühiselt sammu pidada, kes väsis või komistab, sellele ei ole armuheitmist, elutempo paiskab ta maha, tallab maani ja voolab temast üle. Sarnasel ajal vajab igaüks palju jõudu, püsivust, energiat, et eluvõitluses edasi rühkida. Kõik aga tunneme, et meil veel vähe eluenergiat, et oleme väsinud päevatöö lõppemisel, januneme värske kindluse, jõuallika järele.

Kust leida seda elueleksiiri, jõuallikat? Kust ammutada elujõudu? Need on tähtsad küsimused igaühe hinges, tähtsad terve elu kohta. Peaksime võtma enesele aega mõtlemiseks. Ei tohiks põgeneda mõttest, kuigi nad nõuavad pingutust, eriti sügavad mõtted. Inimene katsub saada üle raskest probleemist, vastust leidmata. Kerkib ta aga uuesti meie ette, püüame unustada, otsides lõbusust, mille tagajärjed aga sagedasti halvad.

Lõbustuslokaalid, restoranid, varieteed jne. kübisuvad inimesist. Seal otsitakse unustamist, rahuldumist, seal ollakse lõbus

ja kärrikas. — Paistab hetkeks, et need inimesed on leidnud, mis elus annab rõõmu ja värskest. Kui aga vaatame kullisid taha, kui vaatame samu inimesi järgmisel hommikul, — siis näeme, et nende lõbu oli ainult enesepete, et nende elu tühine, nende vaim kannatab, et nad on jõuetud, haledad, kes ei suuda olla võistlejate ridades. Nad pole käinud õiget rada, nad pole leidnud kooskõla elule.

Inimeses eneses peitub kritiseeriv „mina“, kes arvustab karmilt isiku tegevust, kes näitab selgelt, et on mindud kaugete õigelt teelt. Siis hüüab nii mõnigi vanake, teinekord ka keskelus seisev ahastav inimene: „Oh, et saaks elu veel kord otsast alata, et veel kord saaks olla laps, kes sammub arenemise teel!“ —

Tahaksime pidada kinni aja, ent see on võimatu. „Inime, inime, kiiresti kadu on kevade!“

Luuletaja ütleb: „Kui saabund vanus, siis ju hilja on kahetseda, et ei nii me küünd, lõigand noorusvilja. Kui saabund vanus, siis kõik hilja. Ei ükski rada enam vii meid noorusmaile. Liig hilja siis kahetseda, et ei nii me küünd, lõigand noorusvilja!“

On palju kirjandust, mis püüab meile näidata õiget eluteed ja suuna. Siiski on raske sammuda trükitähe seletuste järele. Ja vähe on neid, kellele raamat saab tõsiseks sõbraks — elujuhiks. Vaja on midagi, mis elule lähem, mis suurima mõjuga julgutab meid. Läte, millest siirdub meie jõud ja tahe, on enese põhjalik tundmine ja püüe paremuisele.

Vaja on heita enesest eemale egoism. Tahame kõik elada. Leiame selleks avaraid võimalusi. Sihiteadvus annab meile jõudu. Kui luusime ringi sihitult, väsimis peagi. On meil elusih, ei tunne meie väsimust. Raskused ei tohi meid heidutada. Raskused on meie elujõu katsetajad. Valud, kaotused, pettumused, haigused, puudus, — nad on kui jaamad eluteel, nad organiseerivad meid võitluseks. Saanud üle ühest jaamast, tunneme uut värskest sammuda vastu teisele, tunneme, et ses kannatuses peitus edu, et oleme jõudnud edasi võitluseareenil.

Vanaõna ütleb: „Igaüks on oma õnne sepp.“ Ja see ei taha olla vale. Tõrriistad elu sepi-kojas on mõtted. Anname neile rõõmsa, kindla, sihirikka suuna, oleme leidnud eluväärtuse, ta jõuallika. Kui oleme kindlad vaimus, oleme kindlad vaimus, oleme ka kindlad tegudes. Vaimust oleneb meie elu. Oh, et sinu mõtted oleksid selged kui kristall, puhtad kui allikavesi, — siis ka su elu oleks päikesetõusu sarnane, siis alles, inimene leiab sa elujõudu, eluväärtuse. Chypre.

Isa abiellus tütreaga...

1903. a. ilmus Brodõi jaama keegi Baruchovi nimeline isik, kes vene võimude eest põgenes, sest teda süüdistati spioneerimises Austria kasuks. Austria võimudelt sai Baruchov välispassi Ameerikasse sõitmiseks. Brodõis tutvunes ta aga kellegi noore lesega, kelle juures pike-mat aega peatas. Tekkis armuromaan. Kartes noore prouaga halva vahekorra arenemist, põgenes Baruchov äkki salaja ära Ameerikasse, kus abiellus. Pärast naise surma sõitis ta Venemaale tagasi, hoopis unustades oma romaani Brodõi noore lesega.

Baruchovist Brodõis mahajäetud naine suri 1918. a., jättes vaeslapse tütre järele, kes oma isast midagi ei teadnud. 1920. a. sattus Baruchov uuesti Brodõisse Nõukogude Vene kommersandina. Tal oli vaja kõõgi-tütrikut. Selleks pakkus end keegi noor naisterahvas. Baruchov võttis neiu endale teenijaks, aga enamlaste taganemisel viis ühes enesega Nõukogude Venesse, kus temaga abiellus. Sellest abielust sündis neile poeg, kes praegu on 10 a. vanune.

Naine tahtis ammu Brodõisse oma ema hauale sõita. Hiljuti täidus tema unistus. Ühes mehega sõitis ta kalmistule. Alles nüüd, lugedes hauasambalt ema nime, sai Baruchov aru, et oli abiellunud oma enese tütreaga. See ootamatus mõjus aga seda-võrd Baruchovile, et ta kaotas mõistuse.

Täna lehte 8 külge.

TOIMETUS JA TALITUS:

Tallinn, Suur Karja tn. 2-6.

Telefon 214-72. Postkast 372.

Toim. kõnet. kl. 3-5. Kontor avat. 8-6. Tarvitamata jäänud käsikirjad, kui neil tagasi-saatmiseks puuduvad margid ja seismajäänud kirjad hoitakse alal kuu aega. Kuulutusi ja tellimisi võtavad vastu: lehe talitus, abitalitused ja agendid. Lehte võib tellida ka kõigist Vabariigi postiasutustest ja -agentuuridest.

Üksiknumber 10 senti.

Kuulutuste hinnad:

Esiküljel teksti ees 10 senti, teksti sees 12 s. ja kuulutuste küljel 5 senti millimeeter. Kuulutusi võetakse vastu lehe ilmuvasse numbrisse kuni neljapäeva õhtul kella 6-ni.

Tellimiste hinnad:

1 kuu 45 s., 2 kuud 85 s., 3 kuud 125 snt. 6 kuud 225 s., 12 kuud 400 s., — postiga saates. Välismaile 2-kordsed hinnad. Aadressi muutmise 25 senti.

Kirjanik Andres Saal surnud.

Tema põrm teel kodumaale.

Kirjanik Andres Saali tuttavad Pärnumaalt on A. Saali abikaasalt kirja saanud, et kirjanik A. Saal on 23. juunil surnud Holliwoodis.

Viimases elueas olnud A. Saal väga usklik ja jumalakatlik inimene ning tema surmavoodil olnud viimased sõnad: „Ligemal' Jumal, Sul'!“

Enne surma teinud ta korralduse, et tema põrm ära põletataks ja kodumaale toodaks. Kadunu perekond otsustanudki seda surija soovi täita ning ta põrm olevat juba teel kodumaale, kuhu varsti jõudvat.

A. Saal on sündinud 9. mail 1861. a. Pärnumaal, Tori vallas, kus tema isa talu pidas. 1880. a. sooritas ta õpetaja kutse ja pidas esialgu õp. ametit oma kodukohas, olles ühtlasi ka „Oleviku“ kaatstöoline. 1884. a. asus ta Tartusse „Oleviku“ toimetusse tööle, olles ühtlasi ka õpetajaks Jaani kiriku koolis.

Tartus algas A. Saal omi kirjanduslikke katseid. Esimesena ilmus „Põgenenud kloostrikasvandik“, siis „Vambola“ j. t. 1890. a. lahkus A. Saal „Oleviku“ toimetusest, asudes ärialal tööle, kus tal ka rohkem aega kirjanduslikuks tööks jätkus. Nüüd ilmusid tema sulest: „Hilda“, „Aita“, „Sõstra-silmad“, „Uudu ja Meeta“, „Päris ja prii“, „Kunstniku paleus“, „Amariku tunnid“ ja „Leili“.

Hiljem õppis A. Saal tsinkograafiat ja omandas sel alal täieliku oskuse Viinis. 1893. a.—1897. a. töötas ta uuesti „Oleviku“ juures. 1897. a. lahkus ta kodumaalt ja astus 1898. a. Hollandi riigiteenistusse, asudes Jaava saarele elama, kus pikemat aega viibis. Võõrsil viibides vähenes A. Saali kirjanduslik tegevus, kuid mõned teosed ilmusid tal siiski veel, nagu: „Valge vanne“ ja „Priuse ja isamaa eest“. 1920. a. lahkus Saal Bataaviast (Jaavast) ja asus elama Ameerikasse — Los Angelesi, kust mõne aja pärast üle kolis Hollywoodi, omandades seal kolm suurt maja. — Olgu meile kallis kadunu mälestus!

Sa läksid...

Sa läksid mööda ja valguse kullane helk läks sinuga. Sa läksid — ja mina jäin leinama.

Kahkjais sügishäälis tulid Sa, tulid siis, kui põhjas õhas tuuleil lemmendavat lund, kui kuletasid lilled ja... suri loodus.

Ent sina töid elu, suure ja kummalise. Ja ma nägin naeruvinet tinajaste pilvede röskeil põsil ja kuulsin lindude valuhüüdeis vaid hõiskeid, kui nad lendasid parves üle ulguvee tumeda silueti. Ent mööda sa läksid... ja valguse kullane helk läks sinuga.

„Oo, ära minel!“ kisendasin nagu äratõugatu, nagu suurim kannatajaist.

Mu huuled kuivasid; mu hinges helises surmameloodiate soniv valu.

„Oo, ära minel!“

Ja karjativ valu roomas hinge. „On see vaid algus? On see vaid aatom hingevalu kibedast segust? Oo, vasta!“...

... Veel kauguste iidseil öiermail näen kullendavat su silmi, tumedaid kui öö... Oo, Jumal, pidi see nii olema?!

Juba koovad valuvarjude tihenevad niidid veripunast kaugust mu ümber, juba ähvardab mus igatsuse purustav valu lämmatada eluhinge...

... Veel kauguste iidseil öiermail näen kullendavat su silmi, tumedaid — kui öö...

Oo, Jumal, pidi see — nii olema!... „HELI“.

125 alasti tantsijanna mäss.

Barcelona politsei, kes neil Et kaks konkureerivat asutust päevil oli mobiliseeritud tele- — „Apollo“ ja „Pompefoni streigi puhul korda alal ju s“ edasi funktsioneerisid, jõudhoidma, pidi mitu korda ootasid tantsijannad otsusele, et matult öömässusid vaigistama. „Moulin Rouge“ ja Ro-Kahes salaukas — „Moulin yal-Concert“ on võistlejate Rouges“ ja „Royal-Concertis“ — keetsid juba kaemat aega hasartmängud.

Kõik tantsijannad tormasid Eeva ülikondades tänavale ja Et suuremal hulgal külalisi tungisid suure kisaga „Apollo“ kokku meelitada angašeerisid ja „Pompejuse“ ruumidesse, urgaste pidajad 125 tantsijannat, pekstes seal puruks kõik klaakes täiesti alasti — ainult viigisid ja pildudes kividega näitlehega kaetult — üles astusid. jaid kui ka külalisi. Ainult po-Kohalikud ametvõimud varsti litseil õnnestus suure vaevaga sulgesid mõlemad mängupõrgud. korda jalule seada, kui olid Kui tantsijannadele nende kohad kumminuudid juba tarvitusele üles öeldi ja arvet hakati pidavõetud. ma, vihastasid need hirmsasti.

Hotel - Restoran „HIU“

Suur Pärnu mnt. 138, Nõmme. Telefon 51.

ILUS AED

Kenad ja mugavad kabinetid. Kõik alkohoolised joogid. Kõõk osava koka juhatusel. Muusika igal ajal.

Sissesõidu puhul autodele ja hobustele ajakohased ruumid.

Omanik O. Lieders.

Telefonikutse surnult.

Hiljuti juhtus Berliinis mõistetavlik juhus ärimees Jaan Saborskyga, kes Inglismaalt saabus.

Jaan Saborsky oli juba kaemat aega ühe Londoni suurema eksportfirma direktoriks. Oli juba 15 aastat abielus ja omas 3 last. Berliini sõites jättis ta oma perekonna kõige parema tervise juures koju.

Laupäeva öösel kell 12, kui J. Saborsky tahtis magama heita, kuulis ta äkki telefoni helinat. Saborsky tundis oma naise häälest ära. See suutis talle ainult mõne sõna öelda:

Sõida ruttu, lapsed nutavad! Ja siis katkes ühendus.

Saborsky esmalt, ei uskunud omi kõrvu, sest perekond ei teadnud tema aadressi. Pealegi ei

näinud ta neil sõnadel mingit mõtet olevat. Ta arvas selle hallutsiooni olevat. Kuulas uksehoidjalt järele et kas on keegi temaga telefoni kaudu Londonist kõnelenud. Korrapidaja uksehoidja tõendas, et teda pole keegi Londonist kutsunud. Saborsky rahunes ja sõitis järgmisel päeval koju.

Londoni jõudes sai aga teada, et tema naine on surnud. Ta haigestunud reedel, nõudnud operatsiooni ettevõtmist, kuid laupäeval kell 10 õhtul surnud sanatooriumis. Tema surmavoodi juures viibinud lapsed, öde ja vana teenija. Surnu viimaseks sooviks olnud palve — kutsuda oma meest telefoni teel Berliinist koju.

Uus abielu.

(Järg.)

Kas aitabki nüüd enam mingi-sugune pealiskaudne perekonna-seaduse parandamine? Abielu mõtted on viimasel ajal hoopis teise suuna võtnud. Lasteta abielude arv tõuseb. Püütakse loobuda lastest. Ka naine asub tööga tegutsema, et mehe kõrval paremaid päevi näha, ajakohaselt riietuda ja elu maitsta, kui näljas ja puuduses lastega jännata. Niisugusel arvamusel on aga omad kurvad tagajärjed. Kui jõutakse juba kesk-ikka, hakatakse igatsust tundma laste järele. Siis on aga tihti ka hilja, ja nüüd tekivad ütlemissed poolte vahel.

Naine on kaotanud sarnasel elamisel sigimisvõime, kuna mehel ei jää muud üle, kui lahutust nõuda. Sarnane elu algus on noortel vale-tee. Arvatakse, et aega on, eks pärast või lapsi muretseda. Pärast on aga tihti hilja ja katastroof on möödapääsematu. Sellepärast olgu noortel abielujatel esimeseks kohuseks laps.

Tihti võib näha pidudel ema ja tütar, ja sageli on ka raske öelda kumb neist ema ehk tütar on. Noortel vanematel on kergem asi lapsi kasvatada. Lapsed on täiskasvanud, ka vanemad on veel noorevõitu inimesed. Sarnastel vanematel on vanad päevad kergemad üleelada kui nendel, kes lapsi hiljem soetasid.

Neiud ärge salligu lauset: „Ma võtan su ära.“ See on inetum soovivavaldis — väljendus. Naised aga poevad tihti selle lause taha, sest kui elu ei sobi, on hea ette visata mehele: vaat, „mis sa võtsid mul!“ Mees aga võtab sarnase ettemõtlemata lausega suure kohustuse enese õlgadele, sest ebasobivuse korral peab „võetule“ andma ja maksma. „Võtja“ ja „võetu“ ei saa olla üheõiguslised. Samuti ei saa olla kirikliku laulatuse juures abielupaar üheõiguslikud. Siin peab naine kinnitama oma „ja“ sõnaga, et ta tahab olla sõna-kuulelik, allaheitlek, ja taevast teab mis veel kõik. Üheõigus-

likult võib ehk talitada ainult perekonnaseisu-amet oma registreerimisega.

Ka siingi leidub erapooletuse puudust, näiteks soovitab, või paneb ette registreerimisametnik, et pooled jääksid üksteise surma puhul 10 kuud leinama, või teiste sõnadega truuiks sur-nule! Surnule kümme kuud truuiks jääda on aga kaunis hiinalik nõue. Ja nii on kahele abielulajale tungivalt tarvis erapooletuid ja üheõiguslisi „sõnu“ abielumise juures meelde tule-tada, mis teeb inimesi ühevõrra kohusetruuks ja aitab üheõigus-lust tasandada.

Ainult paragraafide ümberpaigutamine perekonna-seaduses ei too parandust. Teine asi oleks kui ühiskond ehk riik osa abi-elukoormat enese kanda võtaks. Näiteks võiks ellu kutsuda asu-tuse, kuhu kõik kurjad äiad ja ämmad ja vanemad paigutada võiks. On aga ka tihti vanu inimesi, kes oma laste eluõnne nahka panevad, nagu seda hil-juti lugesime Udernast, kus omamoodi naisest lahtisaamise viisi tarvitati, mida õhutas just noormehe isa. Sellepärast, va-nad noorte kaelast ära, riikliku pensioni peale! See oleks üks suu-rim kergendus abielulunuile ja vähendaks abielude nurjamine-kuid.

Üheks vastikumaks nähtuseks on abielulahutuse juures kohtu-likult meest onaneerima sundida. See jätk tegu on hullem, kui seda vanasti inkvisitsioon oli, mis tänapäeval ei kõlba enam.

Lahutatud naisele palga mak-samine tuleb ära kaotada, sest sarnane paiukisaaja naine ei sõlmi enam abielu, vaid elab oma armukesega endise mehe armust ja vaevast. Ja nii näeme, et parandus on täiesti võimalik hädavajalik, mis asjale palju kasu tooks ja ühtlasi ka meie viletsa abielumehe eluiga pikendaks.

„H. M.“

Toimetuse järelmärkus.

Andsime ülemalolevale pi-kale artiklile „Uus abielu“

oma lehe veergudel ruumi, et ta sisaldas palju huvita-vaid mõtteid, ehkki toimetuse kõiki avaldatud mõtteid ei poolda. Ühtlasi näeksime heal meelel, kui lugejad ise omi mõtteid poolt ja vastu — „Uus abielu“ kohta vahetaksid.

Sarnase poleemika paigu-taksime kirjavahetuse ossa. Loodame, et meie lugupeetud lugejad seda võimalust kasutamata ei jäta ja juba järgmises numbris küsimus-tega „Uus abielu“ suhtes esi-nevad.

Lend ümber maailma 8 päevaga.

Vanasti kulus aastaid selleks, et ümber maailma reisu ette võtta, kuid uuema aja liikumis-vahendid on selle miinimumini vähendanud, eriti kui lennukitel lendamist arvestada.

Hiljuti juubeldas terve Ameerika kahe lenduri — Posti ja Hatty ümbermaailma lennu pu-hul. Selle lennu tähtsus sport-lisest kui ka aviaseisukohast on kahtlemata suur, kuid siiski ei saa seda lendu veel nimetada ümbermaailma lennuks.

Post ja Hatty katsid 60. pa-ralleeli järele vahemaa 2500 kilomeetrit 8 päeva ja 16 tun-niga. Kuid meie teame väga hästi, et maakera ekvaatori pik-kus on umbes 40.000 kilomeet-rit.

Kui tahaksime tõelikult ümber maailma lennust juttu teha, siis peaksime lendama kas ekvaa-tori või mõne meridiaani järele, sest meridiaani kraad on pea-aegu võrdne ekvaatori kraa-dile. Ameerika lendurid aga va-lisid 60. paralleeljoone, mis pea-aegu kakskorda ekvaatorist lü-hem. Seda arvestades ei või veel teaduslikust seisukohast vaa-dates Posti ja Hatty lendu üm-bermaailma, vaid lihtsalt põhja-polaarlennuks nimetada.

Kõige suuremat vabadust tunneb inimene luules.

Ka vaimuande kasvatamiseks on kool, nimelt — üksinduskool.

Südamel akkordid.

„Kutab igatsus. Ta võtab akkordide keelil, mis põimind mu südamel; keelil nii hellail, kaeblikel, nutvail. Midagi võimsat on ses nutus, midagi ilusat hingele. Ta veripunaste huulte kurves joonis, ta peente kuld-mude pintsli võlvas tšembes, ta laubas, marmorvalges, õrnas, säravas hinge puhtuses on niipalju nuku-rust.“

„Ma kuulan tad vaikides — magus värin läbib mu hinge ning lainetab mässavas joobumuses veri. Ma kuulan tad, ja mälestiste ahel üleb mind läbielatut möö-dunusse.“ — — —

„Meelстан kahvatu-kuldseid õid, nende poolpime-dust; puude varju männimetsas — imelisi, saladuslikke; meelстан kurbuva nokiturni viisi, mis kõlas üliulil keelilt, ja siis juba kohtunud aia kohinat, — ning kuldroostes lehti nārbunuina tolmus.“

„Ja meelстан Sina, mu hinge väikene unistus, mu südamel pisukene muinasjutuline printsess. Sa möödusid must ilusa aavena ning jätsid hinge seletamatu nukruse. Meelстан Sind: sirgena, ilusana, kui kreeka jumalanna. Painsuval luigekaelal Sa kannad oma väikest, mulle nii armsat peakest, mis piiratud siidmustade juukste sätendava helbiga. Ja igas Su liigutisist on niipalju ilu, igas pilgus niipalju äraõitmatut veetlevust. Sa möö-dusid must; nüüd leinan Sind taga ja nagu üksik, mä-hajäetud lind ma valan kibedaid pisaraid.“

„Kutab mu igatsus Su järele, ja helid, võluvad helid, milliseid pole kuulnud üksiki inimhing, voolavad; — kord metsikult ja tormlevalt, kui mägede ojad . . . kord tasaseft ja õrnalt kui ema hellitused.“

Aleksey Dolgoshev.

Armeenlase anekdoot.

Armeenlane Karapetjants, tulles esmakord Tallinna, sõidab Pärnumaan-tee trammiga. Vagunis ei seisa mees paigal, vaid tammub alati ühest kohast teise. Viimaks, ühel peatuskohal, ruttab mees välja ja asub kahtlasse poosi, peatudes ühe paraaduse juures. Saab protokoll.

Muidugi teada, mis eest. Hiljem saadab kirja oma vennale, Türgi Armeeniasse:

„Armas vend! Suurem asi ei ole see põhjamaa. Aga Tallinn on ilus linn. Ees palju müra, taga palju suitsu, keskel seisan mina ja hoian oksa kinni, et mitte mahä kukkuda — see on Pärnu maantee tramm. Keerleb ja veerleb, ja viskab vett, ja on mulle põlvist saadik, — see on pursk-kaev „Kave“ shokoladihoone ees.“

Ei keerle ja ei lase vett — see on sama purskkaev talvel.

Aga mina ei tohi üldse lasta vett, ja kui teen seda, siis on protokoll kohe kannul.

Kirjuta mulle, kuidas on lood kodu-pool, ja kas Mahru oglu Bei kahesa-baga eesel on elus.“ V. V-ne.

32 suurt veeuputust.

Laiemates hulkades valitseb üldiselt arvamine, ja seda peaauglikult piibli põhjal, et maailmas on olnud ainult üks suur veeuputus.

Nüüd aga väidab tuntud Belgia geoloog, professor Belo, et maailmas pole olnud mitte üks, vaid 32 suurt vee-uputust. Samuti ei olevat ka sugugi veel veeuputuse hädasoht möödunud, vaid suur katastroof võib tekkida nii kohe, kui päikesesüsteemis mõningad muudatused tekivad. Veeuputus on alati siis paratamatu, kui meie päi-kese süsteem satub kosmiliste udude sfääri. Sellega käivad koos suured sademed maakeral, mis põhjustavad ookeanide ja merede üleajamise. Koos sellega muutub kogu meie planeedi geoloogiline pilt.

Prof. Belo arvates on praeguse kuju Euroopa kindel maa evinud alles peale viimast suurt uputust. Varem olla maailmajagu, kus elame, olnud Vaikse ookeani põhjaks.

Kes jõuab iseenese võita, see võib ka maailma võita.

„Kuulsused.“

Sadie Maros.

(3. Järg.)

„Lühidalt: esialgu — vajan korterit. See on ka hädalisem, mida vajan praegu.“ Niina vaatab teda ikka veel arusmatutes.

„Sinu Arkaadia-hotelli korter?“ „Käib mulle üheleju pidada edasi luksuskorterit võõrastemajas; tohin tänasest peale — lubada endale vaid lihtsat väikest toakest!“

„Ja tulid. . . et minult üürida üht säärast — toakest?“

„Jah. Oleksin tänulik, kui leiaksid võimaluse tulla vastu mulle selles asjas, sest tahan hiilida kompromis-selt, mis varitseksid mind igas teises üürimajas, — aga tead ju, mina ei sall, kui kõneldakse minust! Nii ma loodan, sinu juures, selles majas, puu-duvad seesugused intriige seipitsejad lobisejad-keelepeksjad — elavad ju sinu juures vaid boheemlased, kunst-nikud, meie kaasvõitlejad . . .“

„Paraku“, mõttes Niina endamisi, — „nood suurimad lobisejad ja seipit-sejad ning kadestajad. . .“ Aga ütles: „Kui ma mõistaksin, Ly, kust tuli see pööre — ootamatu muudatus sinu ellu? Mis sunnib sind võtma sääraseid muudatusi kui ebameeldivaid —?“

„Niinakene, enne vasta — saan ma peavarju sinu juures? Muide mul on kiire selle asjaga. Sest täna lõpeb minu kuu võõrastemajas.“

„Nii kui isegi tead, Ly, mu toad on kõik väljaüüritud, väljaarvatud see tuba siin. Aga see on ka ainuke puh-tam nurk kogu majas, kuhu kõlbab paluda juhuslikku külalist, kuna nendes tubades valitseb täielik Soodoma ja Komorra läbi päeva. . . Aga meel-sasti näeksin sind enda juures. Oota, lase ma mõtlen viivukese. . .“

Niina vaiks. Liane süttas sigareti. Peagi hüüatas Niina: „Aga Ly! Ühte-viisi saaksime sellega ikkagi toime! Kui sina vaid lepid sellega? Nimelt, kui noh. . . saad aru, minu magamis-

tuba on küllalt suur, seal on ruumi kahele, ja meie —“

Niina vakatas sõna pealt, ning siis naeris: „Aga see ei lähe ju ikka — kuhu siis paneme sinu mehe?? Meie ei või ometi võtta teda oma vahele!“ Naerab ka Liane:

„Pole muret, Niina! Justus ei tule niipea; jääb maale veel mõneks ajaks, võib-olla mõneks kuuks veel.“

„Jumal, siis on ju tore!“ nõiskab Niina. „Suurepärane! Meie magame ühes, aga see suur tuba jääb sinu kasutamiseks igal ajal, kui ainult meil pole külalisi. Ent kui kellelegi „boheemlaste pesas“ tuleb külaline, siis. . . loodan, sa tuled mulle vastu selle toa kasutamise suhtes?“

„Meeldib mul algada ühisel sinuga, Niina? Olen nõus tingimustega! Siin, Niina, võta see käsirahaks kuni õhtu-ni; siis räägime ka üüri üle, sest praegu mul puudub ärilisteks tehinguteks tuju.“ Liane kraamis kõik rahapabe-rid oma käekotist Niina ette lauale. Niina langes talle ümber kaela:

„Sa mu päästjaingel! Tead, raha vajasin ma nii hädasti; muidugi — sõõgiarve on maksmata, ja ma ei teadnud ka kust võtta õmbleja töö-raha. Aga nüüd vabanda mind, Ly, silmapilguks. Ma lähen kõiki ja saad- dan teenijaga poevõla kohe ära. Ning käsen tuua lõunaks — kanapoegi!“ Niina sõstis minema. Liane noogus talle. Siis võttis uue sigareti ja süttas selle. Ta tujukene täna on õieti halb. — Nii siis: luksushotellist ühisesse magadistuppa. . . pealinna peenemast ja kallimast võõrastema-jast proua Petersi „boheemlaste pe-sasse“, kus on kümmekond üürilise peale üks enamvähem korrapärase-malt sisustatud toakene. . . Ja. . . Selle mõisa pärast protsessimine ning kõik sellele järgnenud lood kergenda-sid Kullide rahapunga tuntuvalt. Ja

kuna Justus viibib eemal oma tööst, on nende sissetulek praegu Liana üks, mõisa korralesseadmine on nõudnud juba nii määratult sularaha; kolme kuu jooksul Liane on saatnud Justusele raha järjekindlalt iga nädal, aga nüüd Liane pangakonto on ka läbi ja läheb aega enne, kui ta võib midagi väärtuslikku rahaks ümbertheda. Ta kir-jutas Justusele endi rahaasjust ning ootab nüüd vastust. Ka tunneb ta juba piiratud igatsust mehe järele, keda pole näinud enam kolmel kuul.

„Ei saa salata, et sina kannad te-mast sooritatud kassariüstamise jä-reldusi oma õlgadel ja ägad raskuse all. . . Sinu tuleviku edu kannatab, ja tänaseks su lavaline karjäär on läbi.“

„Nii ma seisan paratamatuse ees. Ning pean hankima elatist ebaausal teel. . . Ma pole ju ka üks — pisike kasvab igapäev, vajab samuti elutar-veid.“ Liane on istunud nuuksuva sõbranna juurde diivanile ja võtnud teda ümber.

„Niina. . . just oma poja pärast. . . ära alanda ennast, et võtad endale sõpru säära, „härade“ seast, kui on seda kapten Essare. . .“

Niina, sa ei taha ometi, et laostuks seegi sinu perekonnaelu, mis sulle veel järele jäänud Georgist? Niina-kene, see sinu elukene on ju isegi nii väikene — vaid pokakeses. . .

Mõtle enda hiilgepäevile tagasi, Niina, kus sa süttasid näkku igale Essa-retaolisele haile, kui see sulle läheneda julgus häbemastustega. Ja sa peaksid enda nime nüüd pillama ühe niisu-guse nurjatu — Essare — ette? Mõtle ikka järgi, Niina. Sa pole ju enam plikake, koorineiu, balletigirl. . . oled naine ja siis ka peaksid tundma mehi, teadma nii mõndki nende juurest; oled ka ema, 6-aastase poisikese ema.“

„Nii võid ükski sina rääkida. Sina, kellel tundmatud: nälg, puudus, külm juba. Elu täidab — on täitnud senini — kõiki sinu soovet!“ Niina ujub pi-sarates. „Kannad sa tualette, kus üks riidetükk maksab juba — varan-dusi; sind ümbritseb miljonite linna-de austus. Kus on mul siin see „Ameerika“, kus maksetakse dollari-

tes muinasjutulisi-summe — üheain-sama õhtu esinemise eest!?“

Sul on mees, kes mitte vähem kuu-lus sinust. Olles suured ja imetletavad teenite mõlemad ning elate kui print-sipaar! — Mina olen üks poisike-sega, mahajäetud mehest. Siis see skandaal hävitas mu nime — mille nii vaeu olin võitnud! Neetud elu!“

„Niinakene, ära nuta nii palju; sa jääd niiviisi haigeks — ja homme on sul etendus! Vajad sa raha, ma ai-tan sind selle piskuga, mis mulle ene-sele järelejäänud veel. . .“ Liane vaiks ja hetki kuulis vaid Niina när-vilisi nuukseid.

„Tead, Niina. . . minu ja Justuse — meie — dollarid on läbi, juba! Jah.

Just sellepärast ma Sinu juurde tu-lingi. . .“

Proua Peters unustas nutu ja oma mured. . . tõstis oma nutetud näo ja varjamatu hämmastusega pilgu sõb-rannale. Ta on keeletu. . .

Liane naer vallutab toa. „Üskumatu, eks? Igatahes „meist“ seda ei teadnud oodata — printsipaar-ist! Äh-ha-ha! äh-ha-ha!“

Aga ütlen õigust: mul on jäänud veel nii palju, et arvan jätkuvat kuni ookeaniseni, see on — minu järgmise etenduse, ja kaugemale ette ma ei muretsu kunagi.“

„Millega, mõtled, võiksin mina olla kasulik sulle?“ . . . küsis Niina õige vaiksesti. (Järgneb.)

Laeva-laul.

Ma lendan kui viires. Ma pilvede piires.

Must möödaneb kuivavaid paake.

Ma marude tiires. Ma päikese kiires —

Ta kuldab mu ankruid ja haake.

Te näete mus noole. Lään sihtide poole,

Mind piiravad meridiaanid.

Kesk salaseid voole. Ei kohku, ei koole,

Ei neela mind voogude kaanid.

Kuldpäevad — ma virge. Ööd mustad — ma virge,

Kui mastidel fosforsed tuled.

Kuldpäevad — ma virge. Kui täkk ma täis kirge,

Daht lendab alt kapje kui suled.

Ei karda ma surma. Ei karda ma surma

Mahltsrõõme, ei karisid, miski.

Ei karda ma surma. Ei karda ma surma:

Mu madrustel konjak ja viski.

Ma lendan kui viires. Ma pilwede piires,

Must möödaneb kumavaid paake.

Ma marude tiires. Ma päikese kiires —

Ta kuldab mu ankruid ja haake.

ARNO.

Tüdrukute paradisi.

(Jerome-Jerome järele.)

Kui Douglas Lowe koos perekonnaga uude korterisse kolis, vajasis nemad ühtlasi ka uut teenijat, nagu seda nende juures sageli juhtus, sest millegipärast ei olnud ükski teenija selles perekonnas pikemat aega kui ühe nädala. Et leida uut teenijat, viis härra Douglas Lowe ajalehte järgmise kuulutuse:

11-liikmeline usklik perekond vajab korralikku üksikteenijat, kes oskab keeta, pesu pesta ja on usklik. Teenija, kes saab 6 naela palka aastas, peab tõusma igal hommikul vara ja olema kõigiti tubli tööline. Tulla ainult neil, kel on endiselt kohtadelt tunnistused. Õökulli tänav 99-33, Douglas Lowe.

Too kuulutus ilmus ajalehes reede õhtul. Laupäeva hommikul kell seitse äratas aga juba kogu perekonna uksekella hele ja lakkamatu helisemine. Mees, kes ehmunud, sõustus akna juurde, üllatus seal nii, nagu ei iialgi enne, nähes, et umbes poolsada tüdrukut piirasid maja. Hommikukuube selga pannes, läks ta välja, et küsida, mis juhtunud. Hetkel, mil Douglas Lowe avas ukse, sõustus sealt tormihoona sisse viisteist tüdrukut, lükates tema põrandale pikali. Ise sissejõudnud, sulgesid tüdrukud ukse, aitasid mehe püsti ja palusid siis teda viisakalt juhataja neid härra Douglas Lowe juurde.

Väljasolijate metsiku kisa ja veel metsikuma ukse pihta kloppimise tõttu ei saanud Douglas Lowe alul aru millestki, ent lõpuks õnnestus tüdrukul siiski seletada, et nad ajalehe kuulutuse põhjal on tulnud siit kohta otsima. Kui mees seda oma naisele öelnud, soovis see näha iga tüdrukut üksikult.

Seda, kes läheks esimeseks naise juurde, oli väga raske otsustada. Mees jättis toile tüdrukute eneste otsustada. Veerandtundi vaidlesid need selle üle. Alles siis läks esimene naise ette, jättes ülejäänud nelisteis esikusse ootama. Douglas Lowe oli väga üllatunud, kui esimene, pikk, intelligentse näoga tü-

ruk ennast esitles. Senini, nii rääkis tüdruk, olla tema olnud ületeenijaks Lady Stanton juures ja varem koguni kaks aastat leiba teeninud Yorgi hertsoginna alamkokana.

„Miks lahkusite aga Lady Stanton juurest?“ päris Douglas Lowe uudishimulikult.

„Et tulla siia“, vastas tüdruk süütult. Proua Lowe imestas väga.

„Ja olete, — olete rahul kuue naela aastas?“ küsis ta.

„Aga muidugi proua! Arvan seda on liigagi palju.“

„Töö on meil raske. Teil pole midagi selle vastu?“

„Aga kuidas? Ma armastan seda, proua.“

„Ja tõusete igal hommikul vara üles?“

„Meeleldi proua. Peale poolt kuut ei taha ma kuidagi püsida enam voodis.“

„Teie teate ka, et peseme pesu kodus?“

„Jah, proua. Arvan, et seda kõige parem teha on just kodus. Pesumajad on nii hooletud. Nad, teate, rikuvad ainult riideid.“

„Olete usklik?“ jätkas proua.

„Kahjuks praegu veel mitte, proua!“ seletas tüdruk. „Aga tahan selleks meeleldi saada õige varsti.“

Proua, võttes tüdruku tunnistuse, lubas temale kirjutada.

Teine tüdruk oli valmis teenistusse astuma kolme naelaga, pidades isegi seda veel liig paljaks. Ta avaldas nõusoleku magada kõõglis ja oli samuti valmis hakkama usklikuks.

Kolmas tüdruk ei tahtnud üldse palka.

„Mina ei mõista, milleks on tüdruku- le vaja palka,“ põhjendas ta oma kummalist soovi. „Palk, — see kasvatab ainult iha tühiste ehete järele.“

Kõige parem palk ühele tüdruku- le mugav kodu usklikus perekonnas.“

Ka neljas tüdruk oli nõus teenima palgata. Lisaks palus ta luba maksta kinni kõik asjad, mis tema lõhub ega soovinud ainustki vaba päeva või õhtut. Need pidid tema arvates rikkuma ainult inimest.

Viies tüdruk oli nõus samaste tingimustega, soovides ühtlasi maksta ise viis naela aastakoha eest.

Douglas Lowe ei võtnud vastu enam ühtegi tüdrukut, arvates, et nad kõik on põgenenud mõnest hullumajast.

Kohates hiljem üht naabert, jutustas tema sellele neist tüdrukuist.

„Ah, see on täiesti tavaline,“ vas-

tas naaber. „Ükski selle tänava elanik ei maksa oma teenijale palka, ent siiski saame kõige paremad teenijad. Tüdrukud tulevad siia isegi riigi kaudu, siinseid kohad on nende kaunimaks unistuseks. Aastaid korjavad nemad selleks raha, et saaks siin ilma palgata teenida.“

„Aga miks?“ päris Douglas Lowe üllatunult.

„Kas teie siis seda ei tea?“ imestas teine. „Siinsete majade tagumised aknad on suunitud kasarmute õuele.“

Tüdrukud on ikka sõdurite läheduses. Niipea kui tüdruk aknast õue vaatab, näeb tema ikka sõdureid. Mõni sõdur

noogutab tüdruku vahete-vahel pead, mõni tuleb isegi külla. Sellepärast ei küsi tüdrukud kunagi palka, vaid töötavad meeleldi kaheksateist tundi päevas, olles nõus iga asjaga, kui neid lubatakse siin ainult teenida.“

Douglas Lowe ja tema naine pidasid meeles need sõnad. Nemad palkasid omale teenijaks tüdruku, kes lubas neile maksta viis naela.

See tüdruk oli otse suurepärase teenija. Alati tahtis ta teha tööd, magas diivanil ja oli rahul isegi siis, kui temale lõunasöögiks anti ainult üks muna.

Pink.

Villem Vihane.

Promenaadi kõrval seisis kunagi tühi pink. Tühi oli ta ainult ses mõttes, et ta peal ei istunud inimesed, kuid muidu oli ta täidetud roheliste ussikestega, mis kukkusid alla ülevalt puude ladvust, putukatega, kes ronisid all üles, ja igasuguse mustusega.

Kuid juhtus vahel, et ta peale istus ka mõni inimene.

Ühel heal päeval tulid käratsemas mööda promenaadi mees ning naine. Naine tegi mehele etteheiteid, tükis ta kallale, vaidles, ja viimaks tiris ta promenaadi pingile. Nad istusid.

„Kes on see Linda?“ küsis naine tigealt.

„Ma ütlesin sulle ju,“ kogeles mees, „ma ei tunne mingit Lindat.“

„Ära valeta!“

Ja nii kestis vaielus tükk aega.

Lõpuks läksid nad käsitsi kokku, ähvardades purustada pilbasteks vana pinki. Siiski tõusid nad viimaks üles, ja lahkusid.

Möödus hulk aega.

Ligines keegi proua. Istus otse pingi keskele, muljudes teda oma raske kerega. Pingil oli hea olla. Pärast niisugust raputamist, mis oli olnud hiljuti ja mis oleks kergesti võinud lõppeda purustamisega (mida tulebki kahjuks

kaunis sagedasti ette promenaadipingi elus), oli üsna mugav tunda nüüd end nagu raske pressi vahel kokkusurutuna, liikumatuna. Pingi jalad tungisid sügavasti maa sisse, proua istus, nagu kivistunud, õige kaua. Vist puhkas jalgu. Rõhus pinki nagu mitmesaja puudane kuju. Kõige vähematki liiget ei sirutanud. Nii rahulikult võib puhata ainult rikas madam, kellel on mitu maja, küllalt aega ja raha, nii et ei hooli kumbastki.

Ja niisuguse inimese all on hea olla. Pink muheles rõõmu pärast.

Kui proua tõusis viimaks üles, oli pingil tunne, nagu lendaks ta. Niisugune mugav, mahe, hea kergus. Samuti on inimestel meeldiv kanda eluraskusi, kui need on sarnast laadi, ja meeldiv vabaneda nendest.

Pikaldase, laia kõnnakuga, nagu kõnniks ta matusrongis, eemaldus proua raske kogu.

Pink jäi nüüd tühjaks üsna kauaks. Igav oli.

Aga nüüd liginesid sellele pingile kaks noort, nagu kaks sirtsuvat varblast. Poiss ja tüdruk.

Poiss ei hoidnud aga kinni tüdruku ümber, vaid asi oli, nagu nüüdsel ajal viisiks, vastupidi.

Tüdruk vadistas poisi kõrva üsna palju, mis polnud väärt, et pin-

gil oleks maksnud seda kuulata. Ka see, et nad istusid pingil kahekesi, ei tülitanud pinki. Mis tähendab kaks noort inimest äsjalahkunud elevandiraskuse kõrval!

Pingil tuli meele, mil ta oli värskelt värvitud, uus. Üks armastajete paar — sama värsked, tüdruk sama värvitud — istus siis ta peal, määrades oma riided. Küll oleks pink teinud sama vingerpussi ka praegustele noortele, aga pole midagi enam parata, vanadus, tuul ja lõpmata paljud istujad olid pühkinud ära värvi. Ja mis olen ma süüdi, mõtles pink, et inimesed mind hõõruvad, tallavad, sõtkuvad ja — kui mul enam ei jätke värvi — määrivad? Kui keegi neist südametuist inimesist tooks pintli ja värvipoti — siis hüppaks pink rõõmu pärast. Aga inimesed ei tee seda, neid ei huvita tasuta headteod.

„Kallim,“ sosistas tüdruk poisile „homme lähme tuletõrjujate poole!“

Pink oli näinud tuletõrjujaid, mõned neist olid teda isegi kasutanud istumiseks, kuid miks nimetati neid tuletõrjujateks, pink ei teadnud.

Poiss mõtles, kõigutas jalgu. Näha oli, — see ei meeldinud talle. Tuletõrjujate poole? Kõik õhtud olid veedetud selle tüdruku kord siin, kord seal. Muidugi pidudel. See tüdruk tüttas teda oma pidudega. Need ei tahtnud ega tahtnud lõppeda.

Kui poiss ütles, et ta ei tule poole, pani tüdruk toime armukadeduse stseeni. Lahkus nuttes. Poiss jäi üksinda pingile, istus, mõtles, kõigutas jalgu, ja lonkis sinna, kuhu oli kadunud tüdruk.

(Järg lhk. 8.)

Uhkus on rumalusé poeg.

Kellel julgus puudub, puudub ka lootus.

— Ah, teie olete! — hüüdis ta, kui lähemale olime jõudnud ja tema juures peatusime. Arvatavasti seda tähendas ta sellepärast, et oma imestust varjata. Kuid tema naeratus ei olnud sugugi loomulik, kui temale oma sõpra esitlesin.

Munken Vendt tegi minu eeskuju järele, hoides samuti mütsi käes.

— Kahjuks hüüdsin mina: „Hei-hei!“ — vabandas ta end, selle juures naeratades. — Ma ei teadnud, kes tuleb. Nägin ainult pikka... nägin, et tuleb sale...

Kuid Munken Vendt ütles seda kõik nii armsasti, pannes mütsi pähe. Kuid paruniproua kohmetas veidi, kiskudes pea õlgade vahele, kuna Munken Vendt teda silmitses.

— Mul oli kavatsus kaugemale minna, — seletas paruniproua, peaga noogutades ja meist möödudes.

Kuid nähtavasti avaldas ta seda ainult sellepärast, et mitte nägu näidata, nagu oleks ta ise meile vastu tulla tahtnud.

Ja nõnda meie siis läksime igaüks oma teed. Ja Munken Vendtile ei tähendanud see midagi — nagu poleks midagi juhtunud. Talle näis see paruniproua liig vana ja õige pentsik olevat.

XVIII.

Mõni päev möödus. Munken Vendt oli kõige paremas meeleolus. Ka paruniproua oli tema seltsis viibides nagu noorenenud ja kõneles sametpehme häälega.

Lauas istudes pidasid nad endid nagu mõned harimata külamehed ülal, pannes käed lauale. Ja õgisid süüa, et otse vastik pealt vaadata, määrivad leivakannikale võid peale, kust alles olid hammustanud ja siis panevad noa laudlale, selle asemel, et teda taldrikule panna. Paruniproua nähtavasti teeb seda lohakuse pärast. Makk ise on väga korralik ja alandlik, kuid ei näi nagu seda tähelegi panevat, mis teised teevad.

Täna läks Munken Vendt üksi veskile: mind temaga kaasas ei olnud. Seal kohtus ta paruniprouaga, jalutades temaga kaua aega mööda maanteed. Mina aga jalutasin plikakestega. Munken Vendtil ilmusid kätele mingisugused punased vistrikud, kuid siiski ta näib olevat õnnelik, käib pea kõrgel püsti. Õhtuti laulis omas toas: nähtavasti on ta vägagi rahul.

Ma lähen meelega tütarlastega kaugemale. „Kui mõnus on kusa-gile kaugemale minna!“ — mõtlesin mina. Paari tunni pärast tuleme tagasi. Aga paruniprouat ega Munken Vendi pole kuskilt näha. Siis lähme lastega tuppä. Vaatan võõrastetuppa: seal pole ka hingegei. Mõtlen endamisi: mis see tähendab?

Ja siis korraga näen: paruniproua ja Munken Vendt tulevad tagasi Hartvigseni maja poolt. Aga Roosa seisab ukseävel ja vahib neid. Munken Vendt kannab paruniproua salli. Oo, ilm on juba nii külmaks muutunud! Nägin kuidas paruniproua ise salli tema õlgadel kohendas, et see hästi eestpoolt ja tagantpoolt siledalt ripuks

Haavad juba pilluvad omi punaseid, põlevaid lehti. Tasase, salaliku kahinaga langevad nad oksalt oksale. See kahin kostub kõikjalt metsast. Kuski ei kuule ainustki lindu. Kesk-mägesid, mägede taga — lookleb jalgrada. Meremühin kostub minuni — eespoolt ja paremalt poolt. Ei ole siin maju, ei inimesi, ei midagi peale meremühina, mis läbi õhu kaugusest kostab. Mets, mida mööda sammun — on põline laas. Ta kasvab ise omal tahtmisel, elab oma aja, sureb ja sünnib uuesti. Siin kasvab okasmets. Aga leidub ka haabu ja pihlakaid. Kadakas kasvab siin igalpool, kuhu iganes silm ringi vaatab. Hiigla-männid on siin igalpool, kuhu kalmer vaatab. Nad seisavad sirgelt, liikumatult, nagu hiiglasuured kaljumürakad ja mäed sambasüles, oma põlistes pesades. Sammudes juba mõned tunnid, ei leidnud ma kusagiltki elu tundemärke. Hakkasin viimaks kive liigutama, et järele vaadata, kas ei leidu seal, nende all, ussikesi ja nende tupekesi. Rahunesin ikka rohkem ja rohkem. Võisin isegi rahulikult juba kõrvalisist asjuist mõelda.

„Mispärast ja kuhu ma õieti lähen? — mõtlen endamisi. Minu paruniproua tahab mu sõpra näha, et selgusele jõuda, kas ta on samasugune kui Glan. Nähtavasti ajas ta oma asja väga osavasti Hartvigseni kaudu, et kõike seda hästi kombineerida. Kui kaugemale viimaks see paruniproua end küll sisse mässib?! Kunagi ei käi ta teiste naisterahvastega läbi. Oma isaga vahetab ta ainult kõige vajaliku-maid mõtteid ja sõnu. Lauas istudes Makk tänab teda, kui talle veidi tähelepanu juhtub kinkima, kui annab talle leiba, või veel meelsamini, kui kõneleb vähe tütarlastega või vahest vaikib viisakalt. Kunagi ei meelita ega kutsu ta oma tüdart enese juurde ega küsi: „Mispärast sul sarnane piinatud nägu on, mu lapsukene?“ Arvatavasti hõljub Sirilundi maja kohal suur saladus. Ja mispärast need kaks sõbrannat — Roosa ja paruniproua — nüüd üksteisest lahku läksid?.. Nad ei kõnele enam üksteisega: ehkki nad üksteisele ometi vaenlased ei ole. Ainult neid ei meelita enam midagi üksteise juurde. See on tõesti nõnda!..

Õhtuni tammudes jõudsin viimaks mullaonnini, kus mulle Jensipapa toidumooni oli jätanud, nagu varem selles kokku leppisime. Tegin tule koldesse, küpsetasin sütel ennekeedetud liha, siis läksin välja ja jõin ojust värsket vett. Siis panen veel koldesse tublisti okaspuu oksa, pärast murrin ka oksa enesele külje alla panemiseks ja heidan mõneks tunniks puhkama.

Pimedikus ärkan juba unest. Olen tublisti külmetanud. Viskasin uuesti koo nagu tulle ja uinusin jälle magama. Teistkorda ärkan samasuguses pimedikus, kuid nüüd tunnen juba enese hästi välja puhkanuna. Sellepärast siis tõusen üles, küpsetan uuesti liha, selle järele astun vabasse loodusse ja ootan veidi. Vähe aja pärast näen hommiku pool taevast punetavat: koidab. Pimedus kaob: jatkan uuesti oma teekonda põhjapoole.

Inimene.

(Maksim Gorki järele Arno.)

(Järg.)

Ta on väsinud, vaarub ja hoiab; hirmutatud süda otsib Usku ning palub valjult Armastuse õrnu meelitusi.

Ja Nõrkusest sünnitatud kolm lindu — Lootusetus, Meeleheide, Mure, — kolm musta inetut lindu — lendlevad kurjaennustavalt tema hinge kohal ja kõik laulavad temale kurba laulu sellest, et ta on — tühine putukakene, et on piiratud tema teadmine, Mõte jõuetu, naeruväärne ta püha uhkus ja — mis ta ka ei teeks, ta sureb.

Tema lõhkikistud süda väriseb selle valeliku ja kurja laulu all, kahtluse nõelad lõhuvad ta aju ja silmis läigib kurvastuse pisar . . .

Ja kui uhkus temas ei ärka, siis ajab Surmahirm vägevõimuga Inimese usu vangikotta ja Armastust, võitjale naeratades, tõmbab teda oma kaissu, kinnikates kõlavate õnnetootusiga kurba jõuetust olla vaba ja ahnelt loomusunni despotismi. . .

Ühes valeda laulab temale kartlik Lootus rahu rõõmudest, laulab vaiksest lapselikust õnnest ja pehmete, ilusate sõnadega unutab magama suikuvat vaimu, tõugates teda pehme laiskuse mutta ja tütre — Igavuse kaissu.

Ja lühikese nägemisega tundmuste sunnil, täidab tema kiirelt aju ning südame selle häbitundmata Vale mürgiga, kes avalikult õpetab, et Inimesel pole muud teed, kui tee enesega rahulolemise elajalikku karjaaeda.

Ent mõte on uhke, ja Inimene on talle kallid — tema astub ägedasse võitlusse Valeda ning nende võitlusvõlli Inimese süda.

Kui vaenlane ajab ta teda taga; kui uss närib ta väsimatult ajusid; kui põud põletab ta rinda; ja kui timukas piinab ta

Inimest, halastamatult muljades ta südant karastava mure, külma töö, valju, targa elutöö pärast, milline ehkki aegamööda kasvab, ent ometi selgesti läbi eksimiste hämaruste näha on tülisena lillekesena, mis sünnitatud Mõttest.

Aga kui Inimene, mürgitatud Vale mürgist parandamatult ja juba tugevasti usub, et maa peal ei ole tugevamat õnne, kui rahuldatud kõht, ja hing ei ole kõrgemaid õndsusi kui täis kõht, rahu ning väikesed igapäised elumõnud, siis pidutsevate tunnete vangis olles, laseb Mõte kurvalt tiivad longu ja — tukub, jättes Inimese ta südame hoolde.

Ja katkupilvena ronib häbitu Igavuse tütar, mädanud Alatus, igast küljest Inimese peale, kinnimattes hävitava halli tolmuga tema aju, südant ja silmi.

Ja Inimene kaotab enese, ümber sündides omas nõrkuses loomaks, ilma Uhkuse ja mõtteta. . .

Ent kui tõuseb temas rahulolematust, too äratav Mõtte ja — vastset lähed ja edasi, üksinda läbi oma eksimiste ohakate, üksi keset oma kahtlemiste põletavaid sädemeid, üksi keset endiste tõdede varemeid.

Kuninglik, uhke vaba, vaatab ta mehiselt tööle silma ja ütleb oma kahtlemisele:

— „Te valetate, rääkides, et ma jõuetu, et piiratud mu teadmine! Tema — kasvab! Ma tean seda, näen, tunnen — ta kasvab minus! Ma kasvatan oma teadmist enese kannatuste jõuga ja — tean — kui poleks ta kasvanud, ei oleks ma kannatanud enam, kui enne. . .

— Ent iga sammuga tahan ma ikka suuremat, ikka rohkem tunden, ikka rohkem sügavamalt näen, ja too mu soovide kiire

kasv on mu teadmise vägev kasv! Nüüd on ta minus küll alles kui sädemeke, aga mis sest? On ju sädemed tulikahjude emad! Mina — olen tulevikus — tulikahi maailma pimeduses! Ja ma olen kutsutud, et valgustada kogu ilma, sulatada tema sala mõistatuste pimedust, leida kokkukõla enese ja ilma vahel, luua iseeneses kokkukõla, valgustades elu pimedat põhjatust sel piinatud maakeral, kaetud kui kärnatõve, õnnetuste mure, kurvastuse kurjusega, — temalt ära pühkima kõike seda ränka muda mineviku hauda!

— Mina olen kutsutud selleks, et lahendada kõigi eksimiste ja eksituste sõlmed.

— Minu on loonud Mõte seks, et ümber lükata, lõhkuda, puruks tallata kõik vana, kõik kitsas ja määrdinu, kõik kuri — ja luua uus Mõttest taotud kõikumata vabaduse, iluduse ja — Inimeste austuse alustel!

— Inimeste soovide häbistava armetuse leppimatuna vaenlasena tahan, et kõigist inimestest oleks inimene!

— Mõttetu, häbistav ja vastik on kõik see elu, kus ühede ülejõuline orjalik vaev kõik jäljelt selleks läheb, et teistel oleks ülikülluses leiba ja vaimuandeid!

— Ja olgu äraaneetud kõik eelarvamised, kõik ebaisad ja harjumused, mis mässivad inimeste aju ja elu, kui jõe ämbliku võrk. Nad segavad elamist, tarvitades vägivalda, inimeste juures. Ma purustan nemad!

— Minu sõjariistaks on Mõte ja kindel usk Mõtte vabadusse, ta surematusse ning ta loomisjõu lõpmatusse kasvamis — mis mu jõu kuivamatu allikas!

— Mõte on mul igavene ja üksinda mitte valetulitorn elu pimeduses, tuli tema häbiväärt eksinuis: ma näen, et ta ikka heledamini põleb, ikka sügavamalt valgustab saladuste süga-

Elu lõpp-akkord.

Kui kausid, vaagnad tühjad toidust, neid käsi laualt koristab; Kui närtsind lill, siis teda vaasist üks käsi jälle eemaldab.

Ka väsind rändur tolmus maanteel jääb kraavikaldal puhkama. Ka kõiskav süda noorusmaadel kord õnnest peab loobuma.

Sest jõuab aeg, kus elu heidab küll üle parda mind, ka sind — kui närtsind lille, tühja vaagna . . . Kord surmas vaikes puhkab rind.

CHYPRE.

vusi, ja ma lähen surematu Mõtte küüsis, tema jälil, ikka — kõrgemale! ja edasi!

— Mõte jaoks pole murdmatuid kindlusi ega puutumatu pühadusi ei maa peal ega taevas! Kõik loob tema, ning see annab talle püha kõikumatu õiguse ärälõhkuda kõik, mis võib segada tema kasvamise vabadust.

— Rahulikult tunnistab, et eelarvamised — vanade tõdede murtükid ja eksiarvamiste pilved, mis nüüd keerlevad elu kohal, kõik on loodud vanade tõdede tuhasta, ärapõletatud kõik vana Mõtte leegist, mis nad kord lõi.

— Ja tunnistab, et ei võida need, kes võtavad võiduvilja, ent need vaid, kes lahinguväljale jäävad. . .

— Elumõtet — näen loomingu, aga looming võib ning valitseb lõpmatult!

— Lähene, et põleda võimalikult heledamini ja sügavamalt valgustada elu pimedust. Ja lõpp on mul — mu vaevapalk.

— Muid tasumisi pole mulle vaja, ma näen: valitsusvõim on häbistav ning igav, rikkus — raske ja rumal, aga au on eelarvamine, kasvanud inimeste mittemõistmisest ise endid hin-

nata ja nende orjalikust harjumusest end alandada.

— Kahtlemised! Teie olete vaid Mõtte sädemed, mitte enam. Ise end enesega järele proovides, sünnitab ta teid oma jõu küllusest ja toidab teid oma jõuga!

Jõuab päev, ja mu rinnus voolavad kokku jõud üheks suureks ja loovaks leegiks, mu tunnete ilm on mu suremata mõttega, ja selle leegiga põletan ma hingest kõik pimeduse, valju ja kurja ning saan siis nende jumalate sarnaseks, mis mu Mõte on loonud ja loob!

— Kõik on inimeses, — kõik on Inimesele! Vaat', uuesti suur ja vaba, tõstes kõrgele uhke pea, pikkamööda ent tugevate sammudega, läheb ta mööda vanade eelarvamiste põrmust, üksi hallis eksimiste udus; tema järel heljub mineviku tolm raske pilvena, aga eel — seisab terve hulk mõistatusi, teda rahulikult oodates.

Nad on lugematud, kui tähed taeva sügavuses ning Inimese teel ei ole lõppu!

Nii läheb mässuline Inimene — edasi! ja kõrgemale! ikka edasi! ja kõrgemale! . .

Nõnda rändan ma juba 2 päeva: aga Munken Vendti ei tule ega tule. Heidan jällegi mahajäetud mullaonni puhkama. Kõmpisin veel päeva: ja nüüd oli juba palju penikoormaid mul seljataga. Ajuti näen mäetippudest merd — kaugusest sinavat. Vahetevahel nägin ka lindusid lendavat. Lähenen tundmatuile asundusile. Ja korraga näen — Munken Vendt tuleb, ning ühes temaga Jensi-papa.

Siin on kõik unustatud! Meie, seltsimehed, tervitame üksteist südamikult. Teeme väikese puhkuse üheks tunniks ja jutleme siis ühest kui teisest. Tund möödus nägematult, ja meie jätkasime oma kõnet endiselt. Munken Vendt on tubli mees, nagu ennegi. Ta kannab kindaid, ehkki ei karda ka neid ära võtta ja midagi oma kätega teha. Tal on kena habe ja ilusad, suured silmad. Ja tema kõnnak — see on nii kerge ja painduv, et jõuab vahetpidamata ette, kuid igal sammul, mis ta astub, paistab meile silma tema pükste tagumikul suur värv — ta vaasekene on nii räbalais riideis! Vesti pole tal üldse olemaski. Munken Vendtil, nagu minulgi, ei ole ilmas kedagi.

Aga käed on tal haruldastel ilusad. Ja need käed puutuvad Roosa kätega kokku!

Sel määral, kui võrd edasi sammume, muutub meie kõne harvemaks, sest peame anireas üksteise järel mööda kitsast jalgteed minema, ja esimene meist peab igakord, kui teisele midagi öelda tahab, tagasi vaatama. Siin avaldubki Munken Vendtis tema jahimehe iseloom. Kõik viis meelt on tal hästi arenenud ja teritatud! Samas metsas, kus mina elumärkigi ei leidnud, laskis ta veerandtunni jooksul suure trobikonna laanepüüsid maha.

Edasi, koos minnes, jutustas ta mulle ühest neist, keda ta sinna oli maha jätnud, kust tuli. Tema nimi on Bliss: ja see ei lähe tal peastki välja. Kui temalt küsisin, et kas ta ei tahaks õpetajaks hakata, nagu minagi, siis vastas ta otsekohe mulle: „Ei!“ Ta pahvatas veel suure häälega naerma ja ütles: „Oled sa nõdrameelseks jäänud! Me läheme mõlemad hulkuma!“

Nähes temas suurt armastust metsa vastu, nähes, et kõik need puud ja iga pöösakene ning kivikene, ja need mäed olid temale enam kui lihtsad puud või kivid, mõistsin ma kohe, et tema ei saa kuidagi nelja seina vahe! kinni istuda. Üks või teine kivikene meeldis talle millegi poolest rohkem lugu, kui kolmas või neljas, ja ta ei pidanud mõnest sellepärast rohkem, et seal võis istuda, vaid mõne naabrus meeldis talle enam. Ta silmitses ja vaatles neid kaua — kaua, nähtavasti tundis nende vastu heatahtlikkust. Mina ei silmitsenud ega vaadeldud kunagi nõnda kive. Nähtavasti olin mina kividele võõras. Mina olin „tubane inimene“, aga sugugi mitte kütt, nagu tema.

„Näitan talle kord seda kivi, mis ta siis mulle öieti ütleb!“ — mõtlesin endamisi.

Sammudes nõnda paar päeva, jõudsin viimaks hilisööl Sirilundi lähedusse. Siin palusin ma Jensi-papat meist lahkuda ja enne meid kohale jõuda. Munken Vendt tuli minu järel noorema möldri naise

juurde, et oma riideid parandada. Siis viisin ma tema kohe pajupadrikusse — kuju juurde.

Meie ronisime tiigi äärde. Siin valitses endine vaikus ja rahu. Munken Vendt istus. Tema ninasõõrmed puhetasid, nagu oleks ta siin läheduses mingisugust lõhna tundnud — peale meie.

— Kas meie ei ole siin üksi?

— Vististi oleme üksi. Kes siis siin veel võiks olla? Kord nägin küll ämblikku, kes oma võrku kudus, aga nüüd pole tedagi enam siin.

— Kui vaikne siin on! — kostis Munken Vendt. — Tead, see on väga hea, et ka ämblik on ära läinud, võib-olla temagi oleks võinud siin müra teha.

Heitsin pilgu tema võrratult ilusatele kätele. Need olid valged, nagu elevandi luust. Ja siis laususin:

— Tõmba kindad käest!

Ta võttis käest kindad ja naeratas sellepeale.

Siis viisin ma tema teisele poole tiiki. Näitasin talle kivist inimest ja ütlesin:

— Vaat', siin on kivi. Mis võid Sa mulle temast öelda?

Munken Vendt võttis üsna rahulikult paljaste kätega kivist inimese tema tugele ja silmitses teda igast küljest. Mina aga seisin, selga tema poole pöördes.

— Paganate jumal — ebajumal! — lausus ta. — Olen ennegi neid näinud. Laplaste ebajumal. Kas võtame ta kaasa?

— Ei! — kostsin mina.

Ta pani jumala endisele kohale tagasi, naeratades tema inetuse üle ja vangutas pead.

— Mis tundsid sa siis, kui teda oma käte vahel hoidsid? — küsisin mina. — Eks ei olnud vastik tunne kätes?

— Ei! Mispärast oleksin pidanud vastikust tundma? — kostis ta, uuesti kindaid kätte tõmmates. — Tõepoolest, ta on küll niisugune naljakas ja libe.

Meie läksime. Jensi-papa pidi juba paari tunni tee võrra meist ettejõudnud olema. Sirilundi ehitused juba paistsid meile selgesti. Eemal, natukene kaugemal kõrval, paistis Hartvigseni maja.

— Kui tore siin on! — sõnas Munken Vendt.

Ta sammus vabalt ja muretult, nagu oleksid tal seljas olnud kalid riided, aga mitte mõned räbalad. Temal oli kõige parem meeleolu, sest oli täna paar korda tublisti sõõnud. „Ma pole sellega harjunud!“ — seletas ta naeratades. Siin tuleb meile aeglaselt vastu naisterahva kogu. Ta on pika kasvuga, peenike. Munken Vendt hüüdis — kaks korda: „Hei!“ enne kui tema ära tundsin, et see paruniproua oli.

See on ju paruniproua! — seletasin mina. — Ta on meile vastu tulnud! . .

Munken Vendti häält kuuldes, jäi ta seisma ja meie poole vahtima.

Kirjavahetus ja poleemika lugejate vahel.

Küsimusi ja kostmisi.

On see häbistav?

Kevadel tutvusin „Abielulehe“ läbi mehega. Tutvusest sobis sõprus, kuna ühel heal päeval leidsime, et oleme mõlemad üksteisesse kõrvuni armunud. Paar nädalat tagasi abiellusime. Nüüd oleme õnnelikud ja peame vaid tänulikud olema „Abielulehele“. Meie tuttavate ringkonnast on mitmelt poolt meile küsimusega esinenud, „kuidas tuntuks saite?“ Olen selle küsimuse peale harilikult vaikinud, ehk jälle lubades teinekord pikemalt seletada, kuna kõik see lugu keeruline. Tõeliselt pole seal aga midagi keerulist, kirjutasin oma praegusele mehele kuulutuse peale. Kohates leidsime, et meeldime üksteisele ja nüüd lõppes see abiellumiseiga.

Mina ise ega ka minu mees ei loe sellest palju, mis inimesed ka räägiksid, kuid on küllalt kadedaid keeli, kes siis saaksid „vett veskele“, kui kuuleksid, et saime tutvaks ajalehe kaudu. Kuidas nüüd toimida, kas salata seda, et tutvusime ajalehe kaudu, või tõtt rääkida.

Kas on häbistav leida eluseltsilist kuulutuse kaudu? Mis arvavad sellest „Abielulehe“ lugejad?

Õnnelik abielunaine.

Vastus „Mehele“.

(„Abieluleht“ № 22.)

Nähtavasti oli Teilgi minule kange soov midagi „vastata“ ja nüüd arvate paraja aja olevat. Soovitate „vanameelsele naisele“ (Abieluleht № 22) Teie kirjutist hästi läbi lugeda — sama pean ka mina Teile soovitama minu vastuste suhtes. Kui oleksite võtnud vaevaks minu poleemika „Gratiaga“ algusest lõpuni läbilugeda, siis vaevalt leiaksite kusagilt minu arvamust sarnasel kujul — nagu peaks naine mehe heaoluks end ohverdama enese harjumustest ja rõõmudest j. n. e., kuna mees seda ei tarvitse teha. Just Teie enda kirjutises on tumeid kohti, vastolusid. Pealegi — kuidas saab siis juttu olla kategoorilistest nõuetest, kui mõlemad abielupoold üksteise silmist loevad nende soovid ja neid täidavad? Siis kaovad ju need nõuded iseenesest. Kui armastatakse — siis on loobumised vastastikused, isegi siis, kui need lõbuvad, soovid olulise tähtsusega, kuid olude sunnil ollakse sunnitud neist loobuma. Kui aga üks pooltest ei anna järgi (näit. majan-

duslike kitsikuse juures üleliigne uhkus — riietuse, kui ka kosmeetika alal j. n. e.) — siis on see jonn, mis sageli tõsiselt, isegi raskeid tagajärgi toob, kui mees liig järeleandlik. Jonni vastu peab aga karmimate abinõudega vastu astuma. Kategoorilisest nõudest mehe poolt oli vist küll jutt kunagi minu vastuses „Don-Juanile“ — seal aga oli olukord veidi teistsugune.

Siis — minu ütelus „armastus andestab kõik.“ Jah — kuidas kellelgi arusaamine sest lausest on! Teil, Mees, on see nähtavasti selline, et kui koju tulles leiaksite oma naise teise mehega Teie abieluvoodis — siis andestaksite. Sellest saan aru. Toimiksin samuti juhusel, kui oleksin tõsiselt veendunud, et naine mind ikkagi armastab, ja kui minu tunded tema vastu pole kustunud, sest võib ka naise elus selline nõrk silmapilk ette tulla, kus ta end unustab. Kui Teie aga oma naise perioodiliselt tabate teise mehe kaenlast — on kindel, et ta Teid ei armasta. Teie muidugi oma „õilsa armastuse“ tõttu annaksite oma õnnistuse temale, öeldes suure paatosega: „andestan“ — ja elaksite kui kaks turteltuikest kunagi endist elu — ei mingit kõuepivekest, sest armastus ju andestab kõik!

Minul, ja usun ka suuremalt osalt teistel, on arusaamine sest üldtuntud lausest teistsugune. Kui juhtub erakorraline eksimuse ükskõik kummalt pool, ehk kui neid eksimusi olnud enne oma tulevasega tutvumist rohkem — siis andestatakse kõik. Muidugi — erandeid on igas asjas ja käesoleval juhtumil olete see Teie, kel hoopis isesugune arusaamine asjast. Pealegi olete Teie nähtavasti ka s'es mõttes erand, otse haruldaselt erand, et Teie abielus vist ei oleks Teil enda naise suhtes ei ühtki palvet, soovi, arusaamatust j. n. e. j. n. e., milleid poleks tarvis silmist lugeda, sest neid soov pole ju olemaski. Teie abielu ületaks isegi elu paradisiis.

Sellise mõiste olete andnud oma vastuse teise osale. Selliseid mõtteid sellises mõistes pole ma küll avaldanud ja kui loete kõik minu vastused Gratiaga hoolikalt läbi, on ka vastus Teie „vastusele“. Üldse Teie kirjutis on tume ja eriti selle teine osa, mis pole muud kui sõnade mäng, — pole sel mingit mõtet, ja et tal mõte puudub, pole ka mõtet Teiega polemiseerida.

Frederic Rex.

Vastus „Gustyle“.

Kahju küll, et olete juba lootuse kaotanud! Meil, naistel, on sageli tugevam karakter, vastupanuks otsimiseks ning lootuste alahoiuks, mis hädavajalik rändamiseks läbi mässava elumere. Ütlete: Teie polevat nõudnud naistelt midagi võimatumat, siiski nii relatiivse mõistega asju, nagu on seda puhas, sügav, hingeline armastus. Palun, defineerige uuesti need mõisted, ning kui olete õieti tabanud, sünnib Teis kahtlemata muudatus; sest uskuge: terve ilm näiks meile teistsugune, kui poleks me ise sellised, kui poleks meil mitte viis meelt vaid rohkem ehk vähem.

Ka määrake muuseas kindlaks armsa ja tru naise kohustuste piirid, sest ka need on vaieldavad ning me aitame leida lahendust sellele keerdsõlmele, vastu õnnelikule päikeseküllasele abielule.

Eevi S.

Vastus „Kandidaadile“ tema vastuse puhul „Vanameelsele naisele“.

(„Abieluleht“ № 22.)

Ärge tehke nalja, härra Kandidaat. Kõik türrannid ja isevalitsejad on revolutsioonikeerises saanud harilikke kodanikke, kuid Teil on kavatsuseks, maksu mis maksab, naist enesele alluvaks teha.

Kandidaat, ma arvan, siis oleks õigem, kui Teie hoopis ei abielluks. Naine on nüüdsel ajal vaba inimene, kellel on mehega ühesugused õigused. Ta ei lase end valitseda ja sundida, kui nõrgem pool ja ainult selles mõttes, et mehel valitsemismaania on.

Mina, kui vaba vaadetega naine, ei poolda, et abielus kumbki pool teise üle valitseks. Muidugi, kui on selliseid nõrku iseloomu, kellel pole juhtimisvõimet, kes üldse ei suuda iseisvalt tegutseda, sellistes abieludes siis ükskõik kumb pool on hakkajam, teguvõimsam, juhtigu elu. On olemas vägagi palju selliseid mehi, kes tänu võlgu on oma tragidele naistele hea edu eest elus.

Aga nagu Teie väidate, et mees peaks naise üle valitsema igal juhul, sellepärast, et ta mees on, see on täiesti ajast ja arust.

Abielus on tarvis hingelist kooskõla, üksteisest arusaamist. Ei ole vaja valitsejat, türranni kumbagilt poolt. Ja et mees oleks naise valitsejaks loodud, seda ei tunnusta enam üksk uueaaja arusaajam naine.

Don Juani naine.

Vastus „Gusty'le“.

(„Abieluleht“ nr. 22.)

Lugupeetud tundmatu!

Tahes või tahtmata pean vastama pikemalt Teie küsimusele: „Kas on veel lootust leida eluseltsilist?“ Lühidalt ütelda: miks mitte! Senini pole Teie kohanud veel sellist naist, kellesse oleksite armunud. Teie arvates võib-olla, et tegelikult elus polegi õrnu hingelisi naisi! Kannatust, — Te elu on ju alles ees! Kurdate, et olete tagasihoidlik mees (mõnes asjas koguni saamatu) ja Teid sellepärast põlatakse. Taevast hoidku! See on just selline mehe omadus, mida iga naine mehe juures peaks austama — (tänapäeva meeste juures on ju vastandid ülekaalus). Noh, on ju ka muidugi naisi, võib-olla, et enamik, kes hindab mehe juures vaid välist hiilgust, eelistades noid „salongi lõvisid“ — vaatamata tollele, milline tühjus võib haigutada ilusa katte all.

Teie tutvusringkonnas puuduvad Teie hingele kooskõlalised naised; kahjuks on see sageli nii. . . Kusa-gil kaugel, ei — võib ka ligidal asub to sobiv naine. . . Ent — kas leiate ta. Ees on ju lõputu pimedik. . . Paljud ei kohta ilal omasugust, kaotades selle tõttu oma ülima õnne. Ja uskuge, just naised kannatavad selle läbi kõige rohkem! Kuid usun siiski, ka Teie tutvusringkonnas võib leiduda küllalt sügavhingelisi õrnu naisi, kui aga osatakse tähelepanna. Ei või ega avagi ükski naine oma hinge pealiskaudsele vaatlejale, igale vastutulejale, kui lahtist raamatut lugemiseks. Ei — just seda mitte! Teadke, et just sügavhingelised naised varjavad oma tõelist mina, oma tundeid kõige paremini. Sest mis on naisele pühimad, kui armastustunded. . . Need ei ole ju mängimiseks. Muidugi naisi on ju palju ja ühes sellega ka nii erinevaid. Olen isegi kohanud palju sügavaid õrnahingelisi tütarlapsi, linnas kui ka maal. (Palun ärge naerge, mind on alati huvitanud inlmhing kogu ta suurus). Teie teete ülekohut naistele, just sellepärast pidin vastama Teile. Teie arvamise järele näib, nagu oleks meil Eestis õrnu, sügavhingelisi naisi vähe, naisi kes oleksid vaid oma mehele. . . Ei — neid pole ju sugugi vähe! Meie ei ela ju ometi Ameerikas, kus praegune ülimodern aeg rikkunud palju, s. t. abiellumiseks. Vanameelsus — see on kuidas seda võtta — kuid ühtki tõsist naist ei peleta see siiski eemale. Muidugi siis on see arusaadav, kui püüate tugevada ikka neile vanule meeste ees-õigustele: püüate olla türranniks oma naisele. Teadke — õilis hing ja väiklus ei sobi!

Kujutage ette: milline piin see, kui peate kartma inimesi, keda armastate, ei julge avada temale isegi oma hinge, usaldaks oma mina. See on lihtsalt kole! Millest siis olenebki vastastikune õnn!

Võib-olla, et Teie tõelikult ei mõtlegi ise seda, väljendate end valesti, või on Te nõuded liig suured, nõuate koguni seda, mida tegelikult elus polegi. Teie naisel peab olema tuhat, ei koguni miljon häid omadusi ja mitte ühtki halba. Inglise kahjuks ei ela ju maa peal — ainult surelikud.

Usun kindlasti, kui Te poleks ise liig nõudlik, omaksite ammu õnne. . . Tutvuse puudusel võiksime kuulutada ka ju lehes. Palun ärge naerge — ma ei ole unustanud, et olete vanameelne, ei — ei poolda just isegi seda, olen nii sageli näenud toda — vahetada tundmatuga pikki kirju. . . pillata paremaid tundeid ja sõnu tuulele.

Milleks kõik see? On see siis armastus — tallata porri seda, mis peaks olema õilis ja püha! Ent siiski — võiksime katsuda, ehk juhtub leiduma mõni hingeline naine, kes kirjutab, kuigi palju naisi on liig tõsised ja uhked selleks, et vastata lehe kuulutusele. Sellest peaksite ju aru saama! Toon tegelikust elust näite: keegi mu tuttav abielulis 7 a. tagasi just lehe kuulutuse kaudu. Tolli korral olles ise väike pika, sain juba aru, et nad olid õnnelikud. Ent alles nüüd tunnen nende armastuse suurust. . .

Loodan kindlasti, et kord omate õrna naise armastuse, õpite tundma naise hingelise armastuse mõõtmatu suurust. . . Tuletage meelde vanasõna: „Armastus ja elu on mehe juures kaks ise asja, naise kogu elu on aga armastus“. See annab uue väärtuse Teie elule, siis Teie ei kahtle enam iial, et on nii vähe hingelisi naisi. . . Teie mõistate hukka, et mina kui naine kirjutun Teile — mehele. Jah isegi mu mõistus keelab, aga see oli ju nii huvitav küsimus, lihtsalt ei talitanud oma külma mõistuse järele. Andestage, kui kirjutasin mõnes kohas võib-olla ebatõtt Teie kohta, kuid olen ju alles ise noor, kogenematu tütarlaps — pealegi maalt. Palju õnne Teile, omapärane mees! Kui soovite mulle isiklikult vastata, siis teen seda meeldi.

„E. G.“ Pärnust.

Sõnavahetus.

S a s s. (kellele Juss liiga teinud): „Sa ei ole väärt, et Sinule sülitada!“
J u s s. „Miss sa ütlesid? Kuramus, kas võtad oma sõnad tagasi ehk muidu . . .“
S a s s (kartma lüües): „Jah — jah! Sinule maksab küll sülitada!“

näost otse mustaks. Niipalju endist uhkust on temas veel alale jäänud!

— Ja teie ärge mõelgegi talle kirjutada! käskis Maara valjult.

Maara magab rahutult: viskleb ja sonib unes. Äkki ajab end üles, vahib pärani silmil paani Juuliale näkku ja siis küsib, nagu ehmudes:

— Kus ma praegu viibin?

Vanaeit pani ta jälle meelitades, ettevaatlikult pead silitades endisele kohale tagasi. Ta otsaesine on, jumal tänatud, niiske. See on õnnelik tunnus — haiguse murdepäev, mida arst juba ammu ootas.

— On teil praegu parem? — küsis paani Juulia, voodi peatsis kummardudes.

— Hingata on küll kergem . . . Praegu nägin sarnast ilusat und . . . elasin kauges minevikus . . . kui kahju, et praegu ärkasin!

Pigistas jälle silmad kinni, ja ei liiguta end, kuid hingab juba rahulikult. Paani Juulia vaatleb teda . . . Ta nägu on pikerguseks veninud nagu lapsukesel; näjooned näivad palju teravamad välja. Silme all sügavad, sinised jooned. Huuled tõmblevad närviliselt.

Aeglaselt tõusid pikad ripsmed, avanesid pärani silmad. Neis oli midagi uut: mingisugune õnnelik lootusenaeratus.

— Paani Juulia! . .

Ja tema hääl kõlab teisiti, nagu oleksid tema lõpmatu kurbusesse tunginud ootamatult rõõmuhoiskamise akkordid.

— Paani Juulia! . . — sosistas ta jälle. — Nüüd ma ei tahakski enam surra! . .

7.

Saabunud on juba kuldne sügis. Maara palvel on tema voodi üsna akna alla tõstetud. Aken pärani — pärani avatud. Ja värsket õhku, mida sügisene päikene nõrgalt valgustab ja soojendab, hoovab temale tuppa, mida tema nõrk rind nii ahnelt hingab. Salajane lootus hoidis terve organismi alal: haigus on võidetud. Ikka veel nõrk Maara, on juba vara homikul enesele öökuue selga ajanud ja, toetudes paani Juulia ja Kati kätele, tuigerdab ta aeglaselt edasi-tagasi mööda tuba. Muidugi väsib ta ruttu ja laskub oma asemele, hingates aknast hoo-vavat värsket õhku. Paani Juulia uurib teraselt Maarat, ja kõige oma osavuse ja teravmeelsuse juures ei suuda ta siiski tema saladuse jälgile. Maara mõtiskleb sagedasti, ja siis paani Juulia varitseb teda salamahti, püüdes tema silmist ikka seda-sama helget, õrna naeratust. Järelepärada ta ei sõanda, aga Maara teda oma saladustesse ei pühenda. Nende jutlemised võtsid hoopis isesuguse, intellektuaalse iseloomu. Vahest Maara

— Aga mis poolest on tal, paani Juulia, õigus?

— Sellepöolest, et liig sügavasti laskute isiklikesse ellu.

Meie ümber möllab terve pisarate, viletsuste ja kannatuste ookean. Meie mõõdume rahulikult, lukustades kõrvad, et mitte kuulda teiste kaebeid ja ohkeid. Õnnetute ja viletsate vastu, keda meie hulgas suurem enamus, tunneme meie metsikut viha, ja kuristik meie vahel süveneb päev-päevalt. Võib-olla ei oska ma seda nii selgesti edasi anda, mis mõtlen ja tunnen, sest olen elus palju läbielamusid pidanud üle elama. Olime kord rikkad, ja ma olin väga õnnelik. Elasin egoistlik elu. Armastus mehe ja kahe vanema lapse vastu, kes eriti oma iluduse ja andekuse poolest silma paistsid, oli minu peaõnn. Ja mina tundsin lõbu sellest armastusest ja elust, mis täis tore-dust. Oma egoismi joobumuses ei tahtnud ma midagi teadagi sellest, et teised inimesed kannatavad. Olles hiuge poolest hea, valasin ma romaane lugedes pisaraid; lugesin romaane, mis illustreerisid kurbust, häda, viletsust. Palvetasin palavasti kirikus, valades pisaraid, olles tõesti usklik inimene. Kuid kunagi ei puutunud minu käsi katet, mis mind tõelikest kannatusist ja reaalsest viletsusest lahutas. Võõrad piinad ja kannatused ei pimestanud minu õnne. Kuid Issand Jumal armastas mind mu hea südame pärast ja sellepärast ka karistas mind valjusti. Ta võttis minult mu armsa mehe ja mu vanemad lapsed, kelle üle nii väga uhkustasin. Ja see oli mulle hirmsaks kiusatuseks ja karistuseks, sest mure ja kurbus võis mind tigidaks muuta, ja mina oleksin oma hinge ära vandunud, oleksin Jumalast taganenud. Kuid rahunesin ometi. Vae-sus tõukas mind viimaks miljonite sarnaste inimeste juurde, miljonite sarnaste juure, keda ma varem ei märganud. Raske vaevaga muretsesin enesele leiba. Loobusin kõigest, millest võisin, kasvataks oma ainukest poega, inetut, andetut olevust. Ja nii avanes minu süda võõraste viletsustele ja hädadele. Olles ise nälginud, külmanud, jagasin omad viimased krossid teiste õnnetumatega. Tööpäevast varastasin aega, kui oli mul tarvis tõustida või rahustada õnnetuid. Istusin terved ööd haige kerjuse voodi juures. Ja jumal halastas minu peale, andestas mulle kõik. Nüüd asub minu hinges vaikne rahu. Minu poeg on juba järjel, mul ei tarvitse enam tema leivakannika pärast muretseda. Nüüd pühendan kogu jõu „vähemate vendade“ kasuks.

Maara haaras kirglikult kahe käega Juulia kätest kinni ja pigistas neid tugevasti.

— Teie kõnelus on nii lihtne ja ühtlasi suur; ta liigutas mind täielikult. Kas siis õnnetus täiesti avab meie silmad? Paani Juulia, seni olen mina omad silmad tugevasti kinni pigistanud. Elab ju siin küldes ja asundustes palju töölisi, rah-

Kirjavahetus ja poleemika lugejate vahel.

Vastus „Gusty'le“.

(„Abieluleht“ nr. 22.)

Teile näiv keeruline olukord polegi nii keeruline. Olete alles 27-aastane ja küsite juba, kas on veel lootust... Võtke end käsile, muud midagi. Leidke endale alul vähemalt tõsisem, seltskonnas vilunud meessõber, kes Teile selle „seltskondlase liivi“ annaks. Muidugi tuleb Teil selle sõbraga rohkem seltskonnas viibida ja rohkem teha nõudeid tähelepanu. Kui ei õnnestu leida sellist meessõpra, pikapeale ajate ise asjad joonde. Viibige rohkem seltskonnas, pöörge tähelepanu ümbrusele, pange kõrvataha, mis kuulete, näete ja mis Teile kasulik. Kui asute kaaslastega vestlusse — olge valvel, et jutulõng käest ei libise ja kohmetuks ei jää. Mõtted töötagu kindlalt, esinemises seltskonnas olge kindlam, iseteadvam. Ka tants õppige korralikult selgeks, kui senini seda veel ei mõista. Kuigi alul vahest kaotate lahingu — ärge meelt heitke. Järjekorraline treening end kallal viib sihile, ja Teil pole karta tulevikus „jännijäämist“.

Frederic Rex.

Vastus „Kandidaatile“.

Niisama, nagu iseloomustate naiste inetuid kombeid avalikus kohas, võiksin seda teha meeste kohta, aga pole mul sihiks teiste vigade otsimine. Ei mõtle Teile ometi, et näo peal võiks olla nii paks kord puudrit, et näo värv sellest täielikult muutub (kui kellegi nõnda on, siis on ta kahtlemata võhik ja selle juures pole mul midagi öelda). Et oma teinti alal hoida, tarvitatakse ju sellekohast puudrit.

Kas on hiline nägu kusagil avalikus kohas Teile arvates esteetilisem kui puuderdatud? Kui viga peitub enese ilustamises, siis vast ainult selles, et ei teata millal ja kus seda teha. Mina isiklikult ei leia tarviliku olevat suvel puuderdata, vaid käin päikesest pruuniks põlenud näoga, värske hoiat alal oma armsama spordi — ujumise — abil, milleta suvine päev mulle kadunud näib.

Ega mehedki omi vigureid kõiki enne abiellumist ära näita. Kui tal taskutes midagi peita on, siis on see samuti halb komme, kui naisel neid mõda öösel kolada. Ei usu, et mitte midagi leides ta kolab — nii komme pärast. Selle teise prouaga ma küll ka el taha nõus olla, et sellest „minutiklopsi“ küsimusest nii hooletult mõda läheb.

Mina oleksin oma armsa mehekesega viinud kõõki ja oma juhatusel lasknud valmistada ühe „minutiklopsi“, sest ma tean, et teadmisi hangitakse selleks, et neid kasutada. Otse suurepärase oleks, kui siis mõnigi kord sõõksime mehe valmistatud „minutiklopsi“.

Ja siis — ma ei saa hoiduda komplimentidest Teile, et olete tore mees oma uhkuse ja iseteadvusega (kahjuks pole see igatühe juures ja alati puhas edevusest, oma võimu liigselt demonstreerida, mis on kahtlemata miinus), aga see peksmine, ei — tänage jumalat, et Teil naiseks pole minusugune, sest siis elaksite riibabielu.

Gratia.

Vastus „Frederic Rex'ile“.

Ma tean seda ammu, et olen paindunud, kuid ei tulnud ju ma demonstreerima oma paindumatust meie poleemikas, vaid tahtsin kuulda arvamisi, mis just ei meeldi mõnele mehele vägivime. Kas ma aga olen õelnud, et alles mitmekordsete nurumiste ja selgkestegemiste järele oma mehe poolt ma loobun sellest? See näib Teile nõnda, sellepärast, et Teile mulle mitukorda olete pidanud kinnitama ja tõendama kõnesoleva komme halbu külgi. Usun, et oma mehega päris kiiresti hakkama saan. Tema l vast ei tule appi võtta sõnugi, mulle jätkub ehk ta ainsast pilgust, mis räägib sügavamalt keelt kui ükski kõne või ükski mõte...

Kui siis lõpupunktina teada tahate, kas ma ikka tõesti võhik olen ilu suhtes, et ennast värvin, siis võin Teile küll öelda, et olen ilus 99 % ja 1 % on mu enese saavutus.

Selles olen aga enam kui kindel, et minu abielus „võõpamine“ iialgi tülküsimuseks ei saa.

Gratia.

Vastus „Mehele“.

(„Abieluleht“ nr. 22.)

Täna väga lahkuse eest! Sain ilma imerohuta juba ainuüksi teie ülevoolava tarkuse mõjul palju targemaks. Kõigepealt muidugi sellepöolest, et tean nüüd, — parim abinõu enda päästmiseks oma risti vastu käivate kirjutiste puhul on rahulise südamega tõendada, et kogu see kupatus pole tähelepanu väärt, sest üks neist ei vasta rohkem teie kui teine.

Leplikkus abielus on ju väga kena asi, kuid ainult sel juhul, kui mõlemad pooled seda ühepalju omavad, vastasel korral aga kasutab jonnakam

pool teise lepitusekatset ainult selleks, et oma mõju rohkem maksma panna. Kahe tõeliselt lepliku inimese vahel aga tüli ei tekigi, see likvideeritakse juba alguses.

Vanameelne naine.

Vastus „Margole“.

(„Abieluleht“ Nr. 21.)

Kõige pealt lubage avaldada Teile tänu, et pöördute mu kirjutisele tähelepanu ja aitate mul selgitada küsimusi, mis teie arvates, tumedaks jäänud, või — isegi — alatud, madalad, mis ei vääriks tähelepanu hädasolijate seas. Kahju, et Teile alles minu vastuseid lugemiseks, kuna ise ei võtnud vaevaks vastata ei „Roosale“ ega „Re-seedale“.

Igaüks annab vastused oma arusaamise järgi ja juhtub ka, et igal vastuse lugejal isesugune arusaamine asjast. Võib-olla, ei ole kõigi vastused sobivad igale, kuid mõni neist kõlbab siiski. Nii ka minu omadega. Olen oma prima äratundmise juures püüdnud tungida nõuküsimuste hingesse, seadnud end nende olukorda, kaalutlenud igakülgselt, kas üks või teine vastus küllalt sobiv ja kooskõlas ka seltskonna arvamusega, juhul kui see arvamus tõesti tähtis. Ma ei tohita, et mu vastused igakord täkkesse lähevad, sest lõppude-lõpuks küsitav tunneb oma seisukorda ikkagi ise kõige paremini. Vastuste puudulikkus võib tingitud olla ka küsimuse puudulikkusest. Igakord ei saa ju kõike südamest avaldada paari-kolme reaga. Pealegi on, kui mitte võimatu, siis vähemalt piinlik, mõnel end niivõrd paljastada teiste ees, et tema seisukorrast selge pilt saadaks. Sageli asja tumeduse tõttu, jõuaks sobiva vastusega lõpptulemuseni vast siis, kui küsija vastajaga suusõnaliselt asju selgitaks. Kirjalikult võib poleemika lõputa kesta, ja olukord jääks ikkagi tumedaks. Oleks ju tarvilik vahet teada halba seisukorda sattunud isiku iseloomu ja mõnes küsimuses ka tema kaaslaste iseloomu, tutvuneda asjaga igakülgselt. Kui minu vastused „Roosale“ ja „Re-seedale“ polnud Teile arvates sobivad, vast ehk olid seda teiste omad. Aga kus olite siis Teile oma vastusega? Vaba võimalus oma mõtete avaldamiseks käesoleva lehe veergudel on ju olemas kõigil — kui need mõtted asjalikud.

Nüüd minu vastusest „Roosale“. Harilikult ohverdatakse end just kiirele, et nautida. Täheleandab — kirj on ainult madalate olevuste jaoks, sest looduses on ette nähtud kirk ja relluleva soo elu andmiseks. Kui palju on meil aga tänapäev neid (nii meeste kui ka naiste hulgas), kes nautivad neid „maiseid lõbusid“ ja peavad kinni sest looduse poolt antud õilsast põhimõttest? Järeldus — inimsugu pole parem kui loomad. Kes aga tahaks end sellise tiitliga ristida? „Roosa“ aga tahtis end ohverdada lapse heaks, mitte kire sunnil. Mehe suhtes, kes ainult ühe öö naise juures mõda saadab teadvuses, millest see temale võimaldatud nauting tingitud, on muidugi madalus, kui ta peale rahuldust tülgaстанул keob uue ohvri otsimiseks. Mina sarnasest mehest küll ei kõnele, samuti ka mitte logardist ja hukuritest ning usun, et Roosa küllaldaselt tark oleks, et igat vastutulijat idioti või retsiviisti oma lapse isaks ei valiks. Pealegi soovitasin ma sellise lapse soetamise ikkagi ka ettevaatlikum olla ja tarvitada seda viimase abinõuna, kui ta nii kangesti last tahab saada. Küll leidub ehk Roosa tultavategi seas mõni korralik mees, kes oleks temaga nõus abielluma, lapsele nime andmiseks. Mis poolest aga selline abiellumistoiming madalama kvaliteediga on kui abiellumine nende juures „peenest seltskonnast“, kes uisa-päisa nautimise jaoks abielluvad teatud ajaks, lahutavad, jättes mõnikord järgi ka lapse? Kes ole see analoogiline Roosa abiellumisega? Et see aga alatu oleks — pole kuulnud. Teie võib-olla lepiksite kasulap- sega, aga kui nii meeletult igatseksite naha last, kes liha Teile lihas ja veri Teile verest — siis oleksite minu väitega nõus. Teie olete aga nähtavasti teistest materjalist kui Roosa. Pealegi ei tarvitseks mees veel alatu olla, kui ta teise soovi lapse suhtes täidab, kuigi see mees naise vaid kire tõttu omaks aga muidu igapidi korralik mees.

Otsustasin Roosa ja tema lapse isa seisukohti enda vaatevinklist. Mina isiklikult, kuigi ma naise kas või oma kire tõttu omaksin (muidugi tema soovil), tunneksin tema lapse vastu ikkagi tõsist, isalikkude õrnust ja kui majanduslik seisukord lubaks, oleksin igal ajal emale ja lapsele abiks, samuti ka nõuga; ja see laps oleks mulle võrratult armas, kuigi ma tema ema ei suudaks armastada. Ja eks ole vähemalt seadusliku isa lapse seisukord niihästi seaduslikult kui ka seltskonna ees kindlustatud enam kui „keeldud vilja“ maitsnu lapsel, kelle kohta nii mõnigi kange „moraali apostel“ seltskonnas mõnitavad, ignoreerivad laused lendu laseb? Mis puutub lapse isasse ja tema minevik-

ku ning kvaliteeti, siis usun, et Roosal endal küllalt oleks taipu isa valikuks. Ja kellel siis igakord lapse isa või esiisa minevik ja iseloom kohe teada? Ometi on juhtumeid, kus mittekorralikust perekonnast ometi kasvavad korralikud lapsed, kuid on ka küllalt juhtumeid, kus mõnelgi „seltskonna toel“ lapsed kuritegevustele kalduvustega, või kulkurid-joomarid.

Nüüd — minu vastusest „Re-seedale“. Ei soovitanud mina „Re-seedal“ meest uskuda pimesi juhuseid kui kahtlusteks põhjusi. Kui aga naine või mees oma teispoolt järjekindlalt luurab, urgitseb, lavastab stseene, ilma et kahtlusteks alust — eks muutunud elu põrguks? Just sel puhul soovisin usku mehesse. Aitab sellest, kui need luuramised pole mingisugusid tulemusi annud. Või peab ta edasi urgitsema kui kõik kuuludud nähtud vaeleks osutuvad? Olen sellest põrgust ise läbi käinud ja tean, kuistalitada. Et armastajail ka armukade dust — seda ma pole eitand. Mis liig — see juba haiglane nähe. Sellest üleilgsest ballastist vaja vabaneda. Tavis enda üle ka valitseda. Ja seda võib, kui inime tahab, end sunnib treeneerib ennast.

Sugereerida endale midagi teatud piirini võib siiski. Kuigi mitte igakord ise, siis vähemalt arsti-psühholoogi kaudu (Dr. Kirschenberg). Olen ka seda ise läbi elanud ja tean, et mu väited peavad paika. Muidugi — küsimus seisab selles, kuivõrd isik sugustoonile vastuvõtlik. Sel teel võib enam-vähem ka armukadedusest vabaneda, kuigi mitte täiesti. Usun — seda poleks nii väga vajagi. Kahjuks unustasin „Re-seedale“ tähendamast, et kui ta endast jagu ei saa, siis arsti abil. Võib-olla, loeb ta ehk juhtumisi käesolevat.

Mõne teise kirjutise puhul ehk võiks mulle tõesti vastu vaielda, seekord aga kahjuks olete vale suuna võtnud ja Teile väited on kaunis ekslikud. Muidugi — võite ju oma arvamuse juure jääda, see on aga jälle ise asi. Frederic Rex.

Armastus on nooruse haigus, abielu — tema surm.

Vale on põrguvärv.

Viinatarvitamine on tahtjõu puudumine.

Igavik on meie mõistuse piirjoon.

Tõde on sangarite eesmärk.

vast, kes kannatab igasuguste viletsuste, hädade ja raskuste all. Aga mina ohkan ja nutan selle pärast, et mu mees lõbutseb ja on mind hoopis unustanud. Ma lämbun külluses. Juhtige, juhutage ning õpetage mind, paani Juulia! Kiskuge minu pimestunud silmilt kate! Oo, kuidas tahaksin iseenese valitseja ja käskija olla!

4.

Mugavas magamistoas valitseb kurb vaikus. Pitskardinaad on allalastud. Poolhämärusest paistab suur, vanaaegne voodi. Valge, pehme vaiba alt võib näha kehakuju jooni. Kõrgeks üleslöödud padjul puhkab pea, mida mingisugune valge kate varjab.

Sügavas, vanamoelises tugitoolis puhkab kõhetu kuju üleni valges riietuses, hall pea allalastud — kurb, tõsine.

— Paani Juulia! — kuulatakse tasast, murtud häält.

Väike kogu tugitoolis jahmatas, kummardudes kergelt ja vaikselt haige pea läheduses.

— Ma olen siin, Tamara Nikolajevna!

— Väljas on kuulda kära, paani Juulia, vististi on see telegramm krahvilt.

— Rahustuge, kallikena, kui telegramm on, küll ta siis siia tuuakse. Kohe võtame rohtu. Öhtul tuleb arst. Kuidas end praegu tuunete?

— Halvasti! — ja väsinud naeratus jookseb üle kuivast huultele. — Palav ja lämmatav, ning rasked mõtted rõhuvad pea. Neid on nii palju, nad murravad mu pea puruks. Mul on hirm, ärge jätke mind üks!

Maara on ärevuses. Ta viskab teki kõrvale, tõmbab külma kompressi peast. Hingeldades rebib ta oma peeneid sõrmi. Põleb üleni, nagu tules. Ta silmad põlevad palavikuliselt mõtetelt. Tema sõnades puudub mõte, loogika.

Suure vaevaga suudab paani Juulia haiget rahustada. Temale ruttas appi suure ärevuses Kati, kes proua haigusest eriti kurb oli.

Maara vaikus, nagu oleks haigusele allunud. Ainult tema kuivad huuled liikusid, pobisedes üksikuid lauseid.

— Egoist... vali egoist. Kas kuuled seda, Alik? Paani Juulia, anna mulle oma käsi!

Tema kahisev kare hää katkes ja vaikus. Raske hingamine puhastas tema rinda.

— Magab! — sosistas Kati tasakesi. — Paani Juulia, puhake ka, ma valvan teda!...

5.

— Vaene ema, sa oled nii väsinud, vaevalt suudad veel jalul seista.

— Armas Witold, kas maksab sellest üldse kõnelda! Mina — ma olen veel tugev vanaeit. Kui sa teaksid, kuidas mul õnnestub prouakesest kahju on! Ta on küll nii rikas, kuulus, ilus, andekas... ja... siiski nii õnnetu. Rahutu hing! Ta ei leia enesele kusagilt vaikust ega rahu. Ta ei suutnud kuidagi rahuneda.

— Aga millest ta siis nii äkki haigestus? Alles hiljuti, eile, käisite kahekesi metsas rõisikuid korjamas ja nüüd — nii raskesti haige!...

— Witold, tead sa, ta oli juba ammu haige, kuid suutis ikkagi veel seni vastu pidada. Ta armastab oma abikaasat, on kõik tema pärast ohverdanud, aga nüüd näib talle, nagu tahaks see temast eemale põgeneda, teda maha jätta... ja sellepärast ta nii vaevlebki... Tal on üks väga raske olla. Minuga on ta, nagu oma lihase sugulasega harjunud... Ta nagu põleb üleni... Arstime, kuidas oskame. Kuid midagi ei mõju. Ta tervis muutub järjest halvemaks. Arst arvab tal olevat närvipalaviku. Mis teha, ei tea ka mina enam?

— Mis võime, mamma, seda teeme! Aga mina saadan meie lõbusale krahvikesele jälle telegrammi. Kutsun koju — vahest ehk siiski sõidab!

— Ei sõida! — kostis vanaeit peaga eitavalt noogutades. — Seal on kindlasti naisterahvas mängus. Ta ei kirjuta naisele, pillub raha sinna ja tänna, ei jõua niipalju saata, kui vajab. Arvatavasti liperdab mõne naisterahvaga... Aga temasugust tüüpi mehed unustavad siis kõik — ka naise haiguse — sellega ei saa teda koju meelitada.

— Võib-olla, ehk on sul siiski õigus, mu tark emakene, kuid siiski ma saadan talle täna telegrammi.

6.

Maara magab väga rahutult, viskleb, hoigab unes. Ja Paani Juulia valvab kogu aeg haige peatsis, võpatades haige iga liigutuse juures. Eidel pöörlevad peas rasked, kurvad mõtted. Maara tugev organism võitleb vahvalt haigusega. Arst pingutab kõike oma jõudu ja teadust, et aidata — hoolitsemine on kõige eeskujulikum. Aga haige jõud kahaneb päev-päevalt. Südamerahutus takistab tal paranemist. Ja teda ei saa millegagi rahustada. Pärast esimest telegrammi saadeti krahvile veel teine telegramm. Kuid vastnstei järgnenud siiski. Aga rahanõudmine jäi äkki vähemaks, nagu oleksid korraga kõik tema prassimised lõppenud.

Väga hea, et Maara ise kõigist neist saadetud telegrammest midagi ei tea. Kord soovit as aani Juulia kirjutada krahvile tema raskest haigusest, kuid selle peale muutus Maara

Sport. Maadluste ootel.

Rida rahvusvahelisi kuulsusi tuleb Tallinna.

Nagu mitmel eelmisel suvel, korraldatakse ka tänava Tallinnas suuremad maadlusvõistlused elukutselistele. Võistlused, mis algavad juba käesoleva kuu viimaseil päevil, töötavad eelduste kohaselt kujuneda tugevamaks kõigist eelmistest Tallinnas peetud tšempionaatidest. Oma tasemelt ja konkurentsitiheduselt kipub eelolev tšempionaat ületama isegi mulluseid võistlusi.

Osavõtjast meestest tuleks kõigepealt nimetada meie ilmeameistri Karl Tombergi. Kui kolme eelmise aasta kestel meie publik võis veenduda selles, et K. Tomberg, kes mõõdunud nädalal jõudis kodumaale, on väga hea maadleja, siis eeloleval tšempionaadil näeme teda igatahes veel paremana. Mees on praegu otse harukordselt heas vormis ja kindlalt maailma tugevamate meeste esireas. Ta on praegu isegi parem bayerlasest Hans Schwarzist, kes mõõdunud aastal Jaan Jaagot võites tuli Tallinnas esikohale. Käesoleval aastal aga on H. Schwarz järjekindlalt võidud pidanud jätma Karl Tombergile, kes samuti mitmel korral seljatanud 1929. a. Tallinnas peetud tšempionaadi võitja lätlase Jahnis Leskinovilt. Kodumaale tuli K. Tomberg Stettinist, kus ta suurtel võistlustel evis esikoha.

Teistest eestlastest väärib erilist tähelepanu noor Aleksander Peterson, kes praegu tunnistatud üksmeelselt maadlustaeva rohkem töötavamaks täheks. Käesoleval aastal on A. Peterson igalpool, kus ta võistelnud, omanud ainult esikohti, seljatades mehi, kes pikki aastaid polnud saanud ühtegi kaotust. Kodumaa publik pole aga siiski senini nädal veel õieti seda meest, kes sammub G. Lurichi, A. Abergi, G. Hackenschmidt, J. Jaago ja K. Tombergi jälgedes. A. Peterson, kes kaalub praegu 125 kilo, lahkus kodumaalt kaheksa aastat tagasi, olles meie parim asjaarmastaja, kes tõstis peavalu valmistas isegi soomlastele.

Ka kolmas eestlane ilmeameister Jaan Neeser-Nestor võtab neist võistlustest veel osa. Mehel, kes viibib juba teist nädalat oma sünnikohas Läänemaal, on ka kindlasti sõna kaasa öelda kohtade jaotamisel. J. Neeserigi vorm on praegu väga tubli, nagu seda tõendavad võidud J. Jaago seljatada A. Irsa ja kurikuulsas Karl Kornazi üle. Ka vana Hans Kavani, kellest tallinnlastel kõige paremad mälestused säilinud, on J. Neeser viimasel ajal pannud „tähti lugema“, mis kõneleb juba ise küllalt selget keelt siie läänlase võimetest.

„Vähematest vendadest“ proovivad peagi algalval tšempionaadil oma võimeid A. Ofrii, H. Erdmann, A. Schneider ja võib-olla ka noor raudkäpp A. Selitski, kes enam kaua pole esinenud. Samuti nagu kuulda olevat

praegu ka kibedast treeningus „Suur Tõll“ A. Sannik, kellele teiste eestlaste loorberid rahu ei andvat.

Välismaalaste kohta puudub praegu küll veel täielik selgus, ent kindlasti on lubanud Tallinna võistlema tulla juba siiski nii mõnigi kuulsus.

Kõigepealt on põhjust rõõmustamiseks Tallinna daamid, kuna nende suur lemmik, endine Vene meriväe ohvitser Timofei Ciruchin tänavugi siin oma võimeid ja võrratud tehnikat näitab.

Suurekaalulistest meestest väärib kõigepealt mainimist Saksa hiiglane, ilmeameister Ernst Siegfried, kes kauem kui kaks aastakümnet püsinud maailma parimate maadlejate hulgas. Nii tugeva jõuga mehi, nagu E. Siegfried, on ilmas vast ainult mõni üksik, ja kui mehe tehnika oleks tasakaalus jõuga, ei suudaks keegi seljatada seda hiiglast.

Kadunud G. Lurich lausus E. Siegfriedi kohta alati: „Kelle ta kätte saab, selle ta otse katki murrab.“ Nagu paljudel teistel jõumaadlejal, on ka E. Siegfriedil armsamaks võtteks kaksiknelson, mida peetakse kaugele kardetavamaks kui see on meie publikule tuntud V. Pinetzi, G. Karschi, A. Grikise, L. Martinofi ja K. Kornazi juures. Varsti algavatel võistlustel on E. Siegfried kindlasti tugevamaid kandidaate esikohale.

Võimetelt võrdne mees E. Siegfriedile on ungarlane Gustav Motyka, kes viimastel aastatel näib oma erilaks tahtvat teha esikohtade evimise. Neist halvem pole ka ilmeameister Rudolph Benold Viinist, kes üks paremaid maailma tehnikat maadlejaid.

Et ka sakslane Max Köhler on väga hea maadleja, seda nägi meie publik juba 1929. aastal, mil see mees Tallinnas peetud võistlustel neljandaks platseerus, jättes oma seljataha isegi Th. Tornovi, A. Grikise ja R. Siki.

Ülejäänud välismaalaste kohta puudub praegu veel täielik selgus, ent nimeid K. Tomberg, A. Peterson, Neeser-Nestor, T. Ciruchin, E. Siegfried, G. Motyka, R. Benold ja M. Köhler, kellele kindlasti seltsib veel mõnigi suurus, peaks ütlema, et konkurents peagi algaval tšempionaadil kujuneb äärmiselt pinevaks.

Hayns kutsus Schmelingi võistlusele.

Kanada poksi ja neeger Larry Hayns, kes 1925. a. Schmelingit võitis, on saanud „spordi sõpradelt“ 5000 Inglismaa esialgseks sissemaksuks, et organiseerida uut võistlust Schmelingiga. Väljakutse on saadnud Ameerika rahvuslikule poksikomiteele, kes esmalt katsub luua võimalusi Schmelingi vastu väljaastumiseks Carnerale.

Lahutuskojast.

Meie lahutajatel ei taha kuidagi enam „vedada“. Eelmisel nädalal pääses kuuest paarist vallaliseks põlve tagasi ainult üks, mõõdunud lahutus-päeval üheksast paarist jällegi üks.

Nendeks „õnnesenteks“ sel korral osutusid Clara Charlotte ja Vilhelm Gustav Adolf Rady'd kes laulatati 20. augustil 1923. aastal Berliinis. Vilhelm töötas tol korral küll Clarale igavest truudust, kuid on selle töötuse unustanud. Peale selle on ta kohtu poolt karistatud veel raskema süüte eest, millest piisab ka selleks, et Clara saab lahutuse.

Abielu seaduse paragrahvid 27 ja 28 kõnelevad kiimalusest, liigjoomisest, pillamisest, abikaasaga juhmilt ümberkäimisest ja perekonna hooletusse jätmisest. Tavaliselt süüdistatakse lahutuskojas mehi nende paragrahvide põhjal. ent nüüd leidub ka naine, kellele kõiki neid hirmsaid asju süüks pannakse. Tolleks valgeks varblaseks osutub Anette Punno, kes aga seda süüd omaks ei taha võtta, andes järgmiseks korraks üles rea uusi tunnistajaid, mida teeb ka mees Johannes.

Samade paragrahvide põhjal on oma Alfredi vastu esitanud lahutuspalve

Hilda Antonie Jõbede. Nendegi asi lükatakse uute tunnistajate ülekuulamiseks edasi.

Luise Väljaosa süüdistab oma Adot selles, et see pole täitnud abielumehe kohustusi, Ella Kristiine Ralberg kaebab, et August Voldemar on tema kuritahtlikult maha jätanud kauem kui aasta eest. Sama juttu räägib ka Anna Bogdanov oma Peetri kohta. Johannes Mäematt ei taha aga Juuliega enam koos elada sellepärast, et see tema au on hirmsasti teotanud. Selleks, et neisse asjadesse täielikku selgust muretseda, lükatakse kõik need lahutusasjad uute tunnistajate ülekuulamiseks edasi.

Ida ja Jüri Partsad on juba neli aastat lahus elanud, aga alles nüüd on Ida esitanud lahutuspalve. Et aga asi nõnda liig pikale võib venida, otsustab paarike lahku minna ühisel kokkuleppel. Ida võtab endise palve tagasi, esitades kohe koos mehega uue, mis kolme kuu pärast läbivaatamisele tuleb.

Juljus Made aga võtab ise tagasi kord esitatud lahutuspalve, leides, et tema väga hästi võib veel koos elada oma Hildaga.

Mõndasugust.

Lõvi kirikus.

Starkwilles (Ameerikas) on väike protestandiusu kirik, kus pühapäeviti käivad neegrid jumalasõna kuulamas. Kuid ühel pühapäeval ei olnud võimalik jumalateenistust lõpuni pidada, sest seda takistas tsirkusest ärajooksnud lõvi.

See juhtus just parajasti samal silmapilgul, kui õpetaja lõpetas evangeliumi lugemist. Neegrid — kõigil pühapäeva riided seljas — kuulasid igat õpetaja sõna. Äkki nägid nad, nagu oleks nende õpetaja kullunud: ta pillas piibli käest ja põgenes meeleto kisendamisega kirikust. . . Ükski

kud neegrid vahtisid imestusega ringi, et mis on õieti juhtunud. Kuid nende imestus ei kestnud kaua. Toolide ridade vahel aegutas suur lõvi.

Kõrbekuningas vahtis kahtlaselt, sabaga vehkides ja aeglaselt mööda vaipa sammudes. Siis aegutas, ringutas ja lähenes kantslile, nuusutades teda igast küljest. Kuid nüüd olid ka kõik neegrid kadunud — nad olid suure rutuga läbi uste ja akende välja tormanud.

Lõvil hakkas viimaks ükski igav. Ta keeras end pörandale pikali ja uinus rahulikult magama. Vahepeal olid aga neegrid tsirkusse jooksnud enesetele abi otsima. Ilma suurema vae-

vata aeti lõvi jälle oma puuri tagasi. Nüüd selgus, et see oli üsna vaikne loom: ta oli juba vangipõlves kasvanud ja sellepärast ei osanud veel vabadusest suuremat lugu pidada, ega kellelegi kahju teha.

Mesilased inimeste kallal.

Hiljuti tuli Colcestri ümbruses harukordne juhus ette. Suur mesilaste pere lendas kiviteele, kus oli eriti elav liikumine. Ehmunud autojuhid jätsid oma masinad saatuse hoolde ja pistid punuma tagasivaatamata. Mitukümmend inimest sai mesilaste nõelamise tõttu kannatada. Hirmust hullunud mehed viskasid pintsakud seljast, et vabaneda varukaisse tunginud mesilastest, kes neid halastamatult nõelasid. Veel rohkem aga kannatasid naisterahvad, kelle kerged riided ei suutnud nende keha sugugi mesilaste nõelamise eest varjata. Palju inimesi jooksis kabuhirmus igalepoole laiali.

Lõppudelõpuks leidis siiski mehi, kes suutsid mesilastest võitu saada. Nad hakkasid neid püüdma oma kübaratega, ja nõnda nad sundisidki mesilasi taganema.

Elektri-klaver.

Raadiokongressil Münchenis näidati saksa füüsiku Nernsti uut leiutist — elektri-klaverit. See on valmistatud üleilma kuulsate firmade — Bechsteini ja Siemensi poolt.

Väliselt vormilt ei erine elektriklaver milleski harilikust klaverist. Ta ei ole väga suur normaalse klaviiaturiga. Kuid resonator puudub täiesti. Hääled antakse häälekõneda ja kaudu edasi.

Klaver ühendab eneses mitu mänguriista: ta on soovi järele kas klaver, harmoonium, raadio-vastuvõtja ja heliplatega grammofoon. Tema peaparemus seisab aga selles, et ta maks täpselt kaks korda vähem kui klaver — seega on inimestele rohkem kättesaadav, mis praegusel rahakitskuse ajajärgul väga tähtis.

Kuue tunniga lambast ülikonnani.

10 aasta eest teostas Austraalia saadikute kijas keegi villatööstusest eriti huvitatud saadik katse, et laskis hommikul vara lambad pügada ning ilmus sama päeva lõunaks parlamendi istungile, uus ülikond seljas, mis väga suurt imetust ja tähelepanu äratas. Seni oli selle Austraalia saadiku rekord purustamata, kuid nüüd tahavad inglased seda purustada, ja muidugi purustavad ka.

Praegu on Leedsis — Inglismaal — ühinenud kaks villavabrikut ja tuntud rätsepa firma, et valmistada võimalikult lühikese ajaga ülikonda, nimelt, kolme tunniga. Seni oli ülikonna valmistamise kiirusrekord ameeriklaste käes. Seal kulub ülikonna valmistamiseks umbes kuus tundi. Näiteks, kui hommikul kell kuus pügada lamastelt vill ja selle järele kohe pesta, kuivatada, ketrada, värvida, kududa ja õmmelda valmis ülikond — siis selleks toiminguks ei kulu rohkem aega, kui kuus tundi. Nõnda siis oleks k. 12 päeval uus ülikond seljas. Ja seda rekordi ei ole seni veel suudetud purustada.

Peaegu fantastiline pääsmine.

Väga õudne, kuid siiski hästi lõppenud juhus oli hiljuti ühe Ameerika pilotiga (lenduriga) Michigani osariigis. Lendur hüppas aeroplaanist langavarju abil välja, kuid langevari haakus lennuki saba külge ja lendur jäi aparaadile rippuma.

Sel ajal kui lendur viibis 1000 m. kõrgusel maa kohal, lasti talle teiselt aeroplaanilt nuga alla, mille abil ta võis enda langevarju lennukist vabastada. Pärast seda vahejuhtumist lendur maandus õnnelikult.

Juhatusi perenaistele.

Porgandipiruk.

1 kg. porgandeid, 3 muna, pipart, soola, 3 supilusika täit võid.
2½ klaasi piima soojendatakse, selle sees leotatakse 25 gr. pärm, soola ja kastetakse jahu hulka. Taigen pannakse kerkima. 100 gr. võid hõõrutakse vahule ja segatakse kerkinud taigna hulka. Taigen pannakse teist korda kerkima. Soovi korral võib ka rohkem pärm, kerkida lasta.

Porgandid kaabitakse, lõigatakse peeneks ja keedetakse vähesoolatud vees. Hakitakse siis peeneks ja lisatakse juurde 3 toorest muna, pipart, soola, 3 lusikatäit sulatatud võid. Taigatükile pannakse seda täidist, taigen vajutatakse üle täidise kinni ja küpsetatakse 20 minutit kuumas ahjus.

Leivakali.

15 liitrit vett, 13 kilo leiba, 25 grammi pärm, 1—1½ kilo suhkrut.

Leib pruunistatakse, kallatakse keev vesi peale ja lastakse soojas kohas seista kuni vaht peale tuleb. Siis täidetakse pudelitesse ja korgitakse kinni. Hoitakse jahedas kohas. Kolmandal päeval on valmis.

Armastuse avalaul.

(Pühendatud L—na J—le.)

Kaks nõtket kätt mull' sirutusid kaela,
kaks nõtket kätt.

Kaks nõtket kätt, — kaks pehmet siidist paela,
või udurätt . . .

Kaks punahuult mull' vajutusid suule,
kaks punahuult.

Kaks punahuult, kui ehamaade luule —
hoog salatuult . . .

Kaks silma suurt mull' leegitsesid silma,
kaks silma suurt.

Kaks silma suurt töid hämardunud ilma
und unetut . . .

Kaks südant noort üksteise armsa leidsid,
kaks südant noort.

Kaks südant noort end' kevadesse peitsid
kesk haljust noort.

ERVIN UIBO.

Raadio.

Tähtsamaid teateid Tallinna jaama saatekavast.

Pühapäeval, 19. juulil: 9.55. Jumalateen. Jaani kirikust. Jutl. õp. Haselblatt. 12.15. Põllum. kõne: Agr. N Kuusenthall: Linnukasvatusest. 20.00 Teateid ja grammofoonmuusikat. 20.20. Päevauudiseid. 20.30. Kontsert heliplaatidelt. 21.30. Vana tantsumuusikat. 21.55. Ilmateade ja ajanäitaja-õendus Tartust. 23.00. Moodsat tantsumuusikat Dancing-palace'ist „Gloria“.

Esmaspäeval, 20. juulil: 15.30. Päevauudiseid. 15.45. Ajan. õendus. kuni 16.30. gram.-muusikat. 20.00 Teateid ja gram.-muusikat. 20.00. Päevauudiseid. 20.30. Ins. F. Olbrei raadiovestlus. 21.00. Ilmateadeid ja ajan. õendus Tartust. 21.05. Kontsert heliplaatidelt. Kavas Eesti muusikat.

Teisipäeval, 21. juulil: 15.30. Päevauudiseid. 15.45. Aajan. õendus. kuni 16.30. gram.-muusikat. 20.00. Teateid ja gram.-muusikat. 20.20. Päevauudiseid. 20.30. Mag. J. Lukats. Kliima ja tsivilisatsioon. 21.00. Kontsert heliplaatidelt. 21.55. Ilmat. ja ajan. õendus Tartust. 22.00. Kontserdi järg.

Kolmapäeval, 22. juulil: 15.30. Päevauudiseid. 15.45. ajan. õendus. kuni 16.30. gram.-muusikat. 20.00. Teat. ja gram.-muusikat. 20.20. Päevauudi-

seid. 20.30. Põllum. teateid. 20.45. Kontsert heliplaatidelt. Ooperi muusikat. 21.55. Ilmat. ja ajan. õendus Tartust. 22.00. Vana ja moodsat tantsumuusikat heliplaatidelt.

Neljapäeval, 22. juulil: 15.30. Päevauudiseid. 15.45. Ajan. õendus, kuni 16.30. gram.-muusikat. 19.30. Kaitsem. puhkp. ork. kontsert Harjumäelt. Juhat. Kaitseväge ork. insp. Roder. 21.30. Päevauudised. 21.40. Ilmat. ja ajan. õendus Tartust. 21.42. Teat. ja gram.-muusikat.

Reedel, 24. juulil: 15.30. Päevauudiseid. 15.45. Ajan. õendus. kuni 16.30. gram.-muusikat. 20.00. Teat. ja gram.-muusikat. 20.20. Päevauudiseid. 20.30. Dr. Hj. Mäe: Katse puhata orus. (Reisivate Triolist). 21.00. Kontsert heliplaatidelt. 31.55. Ilmat. ja ajan. õendus Tartust. 22.00. Kontserdi järg.

Laupäeval 25. juulil: 15.30. Päevauudiseid. 15.45. Ajan. õendus. kuni 16.30. gram.-muusikat. 20.00. Teat. ja gram.-muusikat. 20.30. Päevauudiseid. 20.30. Kontsert heliplaatidelt. 21.25. Vana tantsumuusikat. 21.55. Ilmat. ja ajan. õendus Tartust. 22.00. Järgneva nädala saatekava. 22.05. Moodsat tantsumuusikat „Estonia“ Valgest Saalist.

Tantsuõpetaja A. Poolgas sõidab Euroopasse ringreisile.

Tallinna tuntuim tantsuõpetaja A. Poolgas sõidab koos oma partneri prl. M. Piiskopiga välismaale õppereisile, et algavaks tantsu-hooajaks eesti seltskonnale võiks viimseid tantsu uudeid sammu ja stiili alal edasi anda. Sõit läheb esiteks Berliini, kus mõni päev peatatakse, sealt edasi Pariisi, kus külastatakse tähtsamaid tantsu-akadeemiaid. Pariisist sõidetakse meie salongtantsu „Mekasse“ — Londoni, kus pikem peatus ette nähtud.

Seal kavatseb A. Poolgas maailma kuulsaima salong-tantsu-õpetaja V. Silvesteri tantsu-akadeemias end täiendada viimaste uudistega salong-tantsude alal. Londonist siirdub A. Poolgas Berni (Sveitsis), kust A. P-le kutse saabus üleilmisest tantsuõpetajate kongressist osavõtta. Kongress peetakse 6—8 aug., kuhu kogunevad

kõik nimekamad tantsuõpetajad, et läbiharutada kava eeloleva hooaja tantsu stiili ja sammude suhtes ning missugune tants uudiseks võtta jne.

Päev hiljem, s.o. 8—10 aug. peetakse Interlaakenis (Sveitsis) suured Rahvusvahelised tantsuvõistlused, kust ka h-ra Poolgas enda partneri prl. M. Piiskopiga osavõtavad. Konkurents on väga tugev, kuid ka h-ra Poolgas on praegu oma parimas vormis ning loodab sealses kõvas konkurentsist väärikalt võistelda, et Eesti nime tantsu alal lugupidamises hoida. Interlaakenist sõidab A. Poolgas läbi Viini tagasi Tallinna, kuhu loodab 20. augustiks jõuda, et omi värskeid teadmisi siin edasi anda tantsuhimulistele.

Oma välisreisil lubas hra A. Poolgas meie lehele saata värskeid uudiseid tantsu alal.

Malja.

Sõna sõnast.

Sõdur (tahab täiskilutud trammi minna ja ütleb naerdes): „Noh, küll on aga Noa laev täna täis!“
Politseinik (juhuslikult pealt kuulates, vastab): „Küll seal eesli koht ikka vaba on. Astuge aga sisse!“
Sõdur: „Kõik peavad paaris olema. Tulge kaasa!“

Ei ole müüa siin.

Ostja: „Eile olete mulle üsna halvaks läinud mune müünud.“
Müüja: „Kelle süü see siis on? Miks teie neid siis varem ei ostnud.“

Mis on vaim?

Juku: „Ütle mulle, isa, mis on vaim?“
Isa: „Vaim on ilma kehata olevus.“
Juku: „Tema pea seisab siis kohe jalgaade peal?“

Kättemaks on püham viha.

*

Igavus on mittetundelikkus.

*

Kes vihkab ennast, vihkab kõiki.

*

Seismajäänud kirjad.

„Maamees“ — 7, „Lesk 40“ — 1, „Tutvus“ — 6, „Tormiline elu“ — 5, „Abielukibedus“ — 15, „Tõsine mõte“ — 2, „Õnnetu abielu“ — 6, „Mees“ — 3, „Noor lesk“ — 6, „Pole kedagi“ — 2, „Mööduvad keskpäevad“ — 3, „Ootan sind“ — 2, „Tormine süda“ — 3, „Ametmees“ — 1, „Nõuandja“ — 2, „E.O.K. loteriipileti 33950 ettenäitajale“, „Meie sõprus“ — 1, „Lihtne — Korralik“ — 1, „Sõber suine“ — 1, „Neiu üle 30“ — 1, „Hra Mägi“ — 1, „Inge Pärnust“ — 1, „Keskealine proua“ — 1, „Nr. 15689“ — 1, „Igav on olla“ — 1, „Priidu“ — 1, „Hea abinõu“ — 1, „Väärtusetu elu“ — 1, „Üksik rändur“ — 1, „Meeri ja Leeni“ — 1, „H.L.“ — 1, „Põllumees“ — 1, „Trööstija sõber“ — 1, „Naiskaaslane“ — 1, „Nõmm Regviidust“ — 1,

Kirjavastused.

K-ja, Tapalt: Luuletised käes. Äitäh vaevanagemise eest. Mõned ilmuvad edaspidi. Teatage oma aadress. H. L.-d.: Tarvitame kaastööd heal meelel. Avaldage oma aadress.

Regina Tartust: Teie kiri liig isiklik ei ilmu lehes.

E. S. Tallinnast: Teie teine luuletus nõrk: ei ilmu. Jutukese võiksite prooviks saata. Kui midagi paremat saadate, — avaldame heal meelel.

Pink.

(Alg. 3 lhk.)

Pink jäi jälle mõttesse. Sel-
lest, mida ta kuulis, tundis ja
nägi, oli küllalt, et õppida tund-
ma inimeste elu. Pink teadis, et
nüüd sajab abielurahvas kakleb
hullemini, kui kaks surmavaen-
last, et paks proua, kes oli val-
mistanud kõvale pingile palju
lõbu, mattes teda oma raske ja
rahuliku istumise alla, rõhus
teisi inimesi, kes allusid talle
või olenesid tema korraldustest,
nõnda, et need ei saanud hin-
gata. Pink teadis, et poiss mõl-
gutas mõistlikke mõtteid, kuid
tõdruks hävitab need, ja poiss
läheb tuletõrjajate peole.

Mida inimestel tuli ette, sest
ei pidanud pink lugu, kõik oli
vastik. Pink eelistas oma puist-
vastupidavat loomust ja õnnist
rahu. Nüüd lähenes pingile kee-
gi mees, endamisi tasa kirudes.
Pink oletas, et mehel on taht-
mine magada, mida enamaltki
oli juhtunud ta turjal. Kuid mees
võttis püksirihma, sidus selle
ühe otsa pingi seljataguse külge,
põlvitas pingi taha, ja pani
meisterdades tükk aega silmust,
selle viimaks enda kaela.

Pink silmitses lugu uudishimu-
likult. Palju asju, mida ta enne
näinud, mõistis ta. Aga see siin
jäi täiesti arusaamatuks. Paistis

imelikuna, miks ei jäänud mees
istuma pingile, nagu kõik inimesed,
vaid pidas paremaks seda
imelikku asendit pingi taga. Ja
kõige imelikum oli, miks ta ära
ei läinu. Pink ootas huvitusega,
kuni poonu leiti. Kõik see, mi-
da kõneldi ja tehti sealjuures,
oli ennenägematu.

Ma ei tunne veel elu, mõtles
pink. Kuid jäi siis rahulikuks,
kui inimesed teda jälle olid jät-
nud üksi. See tundmata osa
elust, mida saab näha harva ja
mida ei tunne ka inimesed, tun-
dus niivõrd õndsena, et pink ei
tahtnud tast teada lähemalt. Ja
ta vaibus jälle rahusse.

Oleks parem olnud, kui oleks
jälle tulnud see paks madam, ja
muljunud pinki sügavamale pro-
menadiliiva. Siis oleks olnud
kindlam, kõvem, parem. Peaasi,
rahulikum. Aga proua ei tul-
nud.

Hindmõistatus Nr. 17.

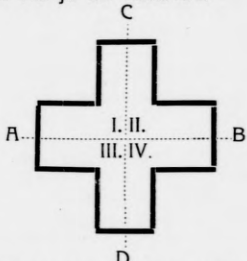
(Venelase tarkus)

Venelane pojaga müüs turul 7 puu-
da sibulaid ja sai 21 krooni. Kodu-
s arvutasid „nupukad mehed“, matema-
atika tarkust tarvitades, ühe puuda
hinda.

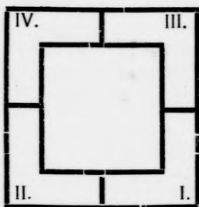
Nii isa kui poja üllatus polnud su-
gugi väike, kui mõlemad leidsid, kol-
me matemaatilist põhitehet tarvitades,
sibula puuda hinna 12 krooni.
Kuidas oli see võimalik?

Hindmõistatuse Nr. 16. lahendus.

Alamaleva risti saab kahe kääri-
loikega kõige lihtsamalt nõnda tü-
keldada, et pärast võib tükkidest ker-
gesti ruudu koostada, nagu punktiir-
jooned AB ja CD näitavad.

Osad tulevad nõnda kohtadele ni-
hutada, nagu alamaleisval joonisel
näha.

Õieti lahendajad said: 1) Pierre Loti
„Ühe võõrleegionääri romaani“ M.
Peterson — Tallinnast; 2) T. Tõnisson —
Paides, 3) E. Kuusik — Tartust ja
M. Mägi — Nõmmelt, said igaüks ühe
maksuta kuulutamise võimaluse.

Inimesed-kalad.

Üldiselt on maad võtnud arvamine,
et nii häid ja suuri sportlikke saavu-
tusi, nagu praegu, pole kunagi varem
näidatud. Et see arvamine aga igal

juhul paika ei taha pidada, tõendavad
mõningad senini säilinud teated va-
naaegsetest suurujutajatest.

Nii näiteks on teada, et Pesco Colo,
lihtne Neapoli kalur, võis vahetpida-
mata vees sukeldada neli-viis päeva,
olles igatahes sellega tublisti parem
kui tänapäeva ujumisfenomeenid
Arne Borg, Jonni Veissmüller, Jean
Taris, Duke Kahanamaku või Bobby
Charlton. Edasi räägitakse sellest me-
hest, et ta vee all olles väga pikki
maid võis ujuda ja ühtlasi ka suur-
tesse sügavustesse tungida.

Kui omaaegne Neapoli kuningas
Pesco Colo saavutustest kuulis, otsus-
tas ta isiklikult mehe võimeid proo-
vida. Asudes kõrgel kaljuserval, hei-
tis ta kalli karika merre ja käskis
Colot seda sealt välja tuua. Osav uju-
ja töigi karika sealt välja, ent kui ku-
ningas oma katset kordas jäi ujuja
siiski kadunuks.

Räägitakse, et geniaalne F. Schiller
just sellest loost olla ammutanud in-
spiratsiooni oma kuulsale ballaadile.

Veel kummalisemaid lugusid räägi-
takse aga noorest hispaanlasest Franco
de Vegast. 1674. aastal olla ta selleks,
et ujuda, hüpanud merre, kust ta
enam kunagi tagasi ipole tulnud. 1679.
aastal, sellega viis aastat hiljem, nähti
aga meres üht kummalist inimese sar-
nast olevust. See püüti võrkudega
kinni ja nüüd tunti ära viie aasta eest
ujuma läinud F. de Vega. Vahe pealt
tublisti loomastunud mees, kodunes
ajajooksul küll jälle inimestega, ent
aastate pärast ei suutnud mees siiski
enam mere voolude vastu panna,
vaid hüppas uuesti merre ja jäi nüüd
igavesti kadunuks.

Ameerika alaealis-vanglate koledustest.

Ameerika alaealisvangelate ko-
ledusi uuriv komisjon Nev-Yor-

gist on avaldanud sarnaseid õud-
seid lugusid ja koledusi, mis
meile meelde tuleb keskaega.
Üle 2000 alaealise kurjategija
mõlemast soost on parandus-
vangelates halastamatult läbi pek-
setud, neile on määratud vähe-
mate süütegude eest kõige val-
jemaids karistusi. Poisikesi ja
tütarlapsi on peksetud piitsadega,
neid on pandud istuma jääkülma
vette ja pimedatesse kartseri-
tesse vee ja leiva peale. Neid on
igapäidi pilgatud, viies mõningaid
enesetapmisteni. Komisjon on
oma aruande esitanud president
Hooverile. Aruandes toonita-
takse, et sarnastes parandusma-
jades viibimine ei paranda ala-
ealisi kurjategijaid, vaid neid ri-
kutakse veel rohkem ja sealt
välja tulles muutuvad nad tige-
dateks ning jultunuteks.

Kaine meeshing soovib

tutvust

tõsisel mõttes, naisolevustega, kellel
ka korter. Kirjad slt. „9618“.

Vastutav toimetaja ja väljaandja
A. Jürisson.

Meiud ja noormehed!

Kuulutage „Abielulehes“, sest
Teie ei tea, kust naeratab Teile
tulevikus õnn!

Kunst-foto ateljee A. TEPPOR

Tallinn, Viru t. 3. Telef. 13-24.

Grupiülesvõtted:

Riigi- ja linnateenijatele, õpilastele kõikidest
koolidest, kaitseväelastele ja kaitseväelastele,

Eraldi saal
suurtele gruppidele kuni 300 inimesele.

Erilülesvõtted

Artistidele — balleti, plastika, draama
kabaree ja tširkuse aladeid.

Eiruum riitumiseks ja grimeerimiseks.

Orkestrite ülesvõtted ka klaveri kasuta-
misega.

Üksikvõtted: visiit, postkaart, kabinett, bu-
duaar maitserikkas tehnikas.

Soovikorral välisvõtted igal ajal.

Passi ja tunnistuse ülesvõtted.

Avatud: äripäevil kl. 9—5, pühapäev, kl. 10—4.

Kas leiduks

heasüdamlist ja õiglast naist, mitte üle 36 a.
vana, kes aitaks 33 a. kena välimuse, hea kas-
vatuse, hariduse ja kindla teenistusega vanu-
duslülisest kindlustatud meest rutiiniliselt rahaliselt
kuni 250.— kroonini? Kui, siis sellele kindlus-
tuseks kinnisvara ja soovikorral ka mees ise.
Kirjad Tartu, Rüütli tän. 11 „Abielulehe“ abit.
„Kiire parandusemaks.“

Fakiir-selgeltnägi.

Meedium ütleb täpselt kogu mineviku ja tu-
leviku, ütleb sinu vendade ja õdede nimed
ja vanaduse. Korraldab spiritistlikke seansse
igal õhtul. Lahkun Eestist 24. s. k. p.
S. Karja 2—6. Vastuvõtt ka pühapäeval.

Noor preili

otsib partnerit, kes õpe-
taks

tennist mängima.

„Tenniskaaslane“

Vaene neiu soovib

sõpra

korralikkude härrade hul-
gast. Kirjad slt. „29:29“

Naishinged,

kes oleks sõbrannaks
noormehele?

Kirjad slt. „Keskmise
kasv 23“.

Soovin leida ustavat

sõpra,

kes tõesti seda sõna väärt.
Kirjad slt. „Üstav sõber“.

Kõige soodsam
tellimiskoht

neile, kes vajavad trükitöid

J. & A. Paalmann'i Graafikatööstus
Tallinnas, U. Karja tän. 12. Telefon (20)8-86

Tahaks flirtida, kuid ei
oska.

Naisolevused,

kes õpetaks? Tasuks sõp-
rus. Kirj. slt. „23 a. arg-
püks“.

Vaene, keskealine, kor-
ralik meeskodanik soovib

tutvust

abielu mõttes neidudega
ehk leskedega linnast ehk
maalt, kellel on võimalik
äri alal rahaliselt kasa
aidata. Vastan ainult tõ-
sistele kirjadele. Palun
kirjad õige aadressiga slt.
„500-1000“.

Blondinid või schatäänid!

Kes suudab olla ühele truu
ja keda ei huvita flirt?

Teiega soovib

tutvust

ue abielu mõttes, mees,
kes naise truudust oskaks
ja tahaks hinnata, kuna
4 a. poeg igatseb hoolitse-
jat ja õrna ema. On see
igatahes unistus? Kirj. slt.
m/s. „Lapsik lootus“.

Korralik mees soovib

tutvuda

lastearmastaja, truu nais-
terahvaga. Kirjad slt.
„Ootus“

Noor, haritud preili,

soovib

mõttevahetust

viisakate härradega. Kirj.
slt. „Niina“.

Kas keegi 25—35 a.

preili või lesk

sooviks olla vahel õhtul

seltsiliseks korralikule va-
napoisile? Kirjad slt.
„Ants 45“.

Keskealine

neiu

soovib tutvust puhtasü-
damlise, tõsiselt elu peale
vaataja meesterahvaga,
vanadus 37—48 a.
Slit. „Õiglane sõber“.

Majand. kindl. noorep.
meeskod. soovib abaviiteks

tutvuda

ühe elava iseloom. naisisi-
kuga, kellel rohkem vaba
aega ehk suvepuhk. viibib.
Kirj. slt. „Kooskõla“

Keskmise kasvuga blond
neiu, kellel kõik ümbrus
võõras, soovib omale va-
baks ajaks

head seltsilist,

kellega võiks pealinna ilu-
samates kohtades aega
veeta. Ainult ausamõtte-
lised kirjad leiavad vastu-
tust. Kirjad slt. „Aus
seltsiline“.

2 lihtsat ja vaest neidu
soovivad aja lõbusamaks
mõõdasuutamiseks vasta-
vate korralikkude meeste-
rahvastega

kirjavahetust.

Kirjad slt. „Lõbus 28“ ja
„Hingeline 29“ all.

Kes

laenaks

6 kuu peale 20 krooni
vaesele, sümboolsele su-
rematu lesele? On amet.
Elab provintsis.
Teatada slt. „0/0“

2 noort, haritud preilit
soovivad

kirjavahetust

õilsahingeliste härradega
(van. 20—30) hea ja süm-
boolse sõbra leidmiseks.
Kergemeelsed argu tüli-
tagu. Kirj. slt. „Happy“ ja
„Nice“ all.

Neiud üle Eesti!

Teiega vajab tutvust kars-
ke, intelligent. noormees.
Päevapilt nõuetav. Mitte-
meeldivuse korral saadan
ausasti tagasi. Meeldivuse
korral järgneb abielu.
Kirj. aadress: Metsamõisa
posti ag., postkast № 8
Jaan Mõttus

Aitaja,

sain Teie kirja liiga hilja.
Vast oleksite nii hea ja
kirjutaksite veel kord järg-
misele aadressile: Must-
vee, Tartu tän. 106.
„Ei unusta iialgi“.

Kes

õpetab

vaest naisolendit, kuidas
kiiresti rikkaks saada?

Ootan kirje neilt, kes rik-
kad. Kirjut. slt. „Money“.

Merimehed!

Teiega soovib kirjavahe-
tust daam, kes jumal-
dab merd ja merepoegi.

Kirjutada slt. „S. O. S.“

Keskealine neiu soovib
hea sõbra leidmiseks

tutvuda

samasuguse korraliku va-
napoisiga. Kirjad slt.
„Keskealine neiu“.

Huvitav noormees soo-
vib

tutvuda

lõbusa noore preiliga.
Kirjad slt. „Huvitav noor-
mees“.

Naine, kellel pole elus
õnne olnud, soovib leida

meessõpra

et ühiselt luua teed õnnele
Kirjad slt. „Meie õnn“.

Rommy!

Ootan sind Balti jaamas
pühapäeval 19 skp. endi-
sel ajal. Sisi.

Lihtne, korralik neiu
soovib leida

sõpra,

samasug. kainete meeste-
rahvastega. Kirjad slt.
„Soovin leida“.

Härra soovib

tutvuda

saksakeelt rääkija prei-
liga, et praktiseerida ja-
lutuskäikudel. Kirjad slt.

„Praktika“